

Звіт про результати діяльності Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим за I квартал 2020 року

З метою реалізації поставлених Президентом України завдань щодо забезпечення основних напрямів гуманітарної, соціальної та економічної політики України відносно населення тимчасово окупованої території (далі – ТОТ) України в Криму, а також внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) діяльність Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим (далі – Представництво) у I кварталі 2020 року реалізовувалася в межах чинного законодавства, на виконання доручень Президента України, за наступними напрямками:

1. Взаємодія Представництва з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями

Представництвом здійснюється взаємодія з органами державної влади та місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями та органами самоврядування кримськотатарського народу з питань власної компетенції, зокрема визначених Законом України від 2 березня 2000 р. №1524-III «Про Представництво Президента України в АР Крим» та Указом Президента України від 17 жовтня 2019 р. № 758/2019 «Питання Представництва Президента України в АР Крим».

Протягом звітнього періоду продовжувалася співпраця Представництва з Херсонською групою СММ ОБСЄ в Україні, офісом ММ ООН з прав людини м. Київ, м. Одеса, УВКБ ООН, з дипломатичними іноземними установами, міжнародними організаціями, у тому числі керівництвом Представництва висвітлюється **кримська проблематика на міжнародних майданчиках** за кордоном.

Протягом звітнього періоду заступниця Постійного Представника Президента України в АР Крим (далі – заступниця Постійного Представника) Таміла Ташева 21-24 січня 2020 року взяла участь у паралельних заходах Всесвітнього економічного форуму, організованих БО «Фонд Віктора Пінчука – Соціальна Ініціатива», у м. Давос (Швейцарська Конфедерація), а з 27 січня по 01 лютого – у слуханнях Гельсінської Комісії Конгресу США та заходах, організованих в рамках слухань, у Вашингтоні, округ Колумбія, Сполучені Штати Америки.

У лютому Постійний Представник Президента України в АР Крим (далі – Постійний Представник) Антон Кориневич взяв участь в урочистих заходах з нагоди офіційного візиту до України Президента Турецької Республіки Реджепа Таїпа Ердогана, зокрема у Восьмому засіданні Стратегічної ради високого рівня під головуванням Президента України В.О. Зеленського і Президента Турецької Республіки Р. Т. Ердогана.

18-20 лютого Антон Кориневич з метою участі у заходах, присвяченим 6-м роковинам тимчасової окупації Криму, відвідав з робочим візитом Грузію.

25 лютого у Києві відбувся «Форум реформ: на шляху до Вільнюса», який проводиться у межах підготовки до міжнародної події - Ukraine Reform Conference, проведення якої планується у липні цього року у Вільнюсі (Литовська Республіка). На форумі на панельній дискусії «Національна безпека та реінтеграція тимчасово окупованих територій» з актуальних питань щодо дотримання прав людини в умовах воєнного конфлікту та тимчасово окупованих територій, а також

перехідного правосуддя в процесі реінтеграції виступив Постійний Представник Антон Кориневич.

Наприкінці лютого команда Представництва з Надзвичайним і Повноважним Послом Швейцарської Конфедерації в Україні Клодом Вільдом та командою Посольства Швейцарії в Україні обговорили питання Криму та співпрацю Посольства з Представництвом.

За участю Постійного Представника у Посольстві Великої Британії в Україні відбувся обід, на якому представники української та міжнародної спільноти мали можливість більше дізнатися про українських політв'язнів, які, на жаль, залишаються у тюрмах Росії та Криму, в тому числі і від членів їхніх сімей. А також написати листи до політв'язнів на їх підтримку та як нагадування про те, що вони не були забуті ані Україною, ані міжнародною спільнотою. Захід для родин політичних в'язнів за ініціативи та підтримки Представництва був також проведений Предстоятелем Православної Церкви України Блаженнішим Митрополитом Епіфанієм. Цьому передувала зустріч керівництва Представництва з Блаженнішим Митрополитом Київським і всієї України Епіфанієм, за участі голови громадського об'єднання родичів політв'язнів Кремля Ігоря Котелянца. Митрополит Епіфаній розповів про низку зустрічей, під час його візиту в США та про спілкування з Держсекретарем Майклом Помпео в Києві, в ході яких неодноразово піднімалося питання щодо порушення прав людини, зокрема на свободу віросповідання, на окупованих країною-агресором територіях. Йшлося, зокрема, про значні утиски, яких в Криму зазнають віряни ПЦУ та представників кримськотатарського народу. Також під час зустрічі сторони звернули особливу увагу на ганебний факт утримання Росією політв'язнів, близько 80% з яких складають кримські татари, та домовилися про проведення раніше згаданого заходу на підтримку родин політв'язнів.

З огляду до наближення весняної частини сесії ПАРС, 02 березня відбулося експертне обговорення «Стратегія роботи української делегації на весняній сесії ПАРС» за участю голови Постійної делегації України у ПАРС Єлизавети Ясько та керівництва Представництва. Представництвом для формування позитивного порядку денного запропоновано довести до відома членів інших делегацій зміни у державній політиці, зокрема про завершення облаштування контрольних пунктів в'їзду-виїзду на адміністративній межі з тимчасово окупованою територією Автономної Республіки Крим (далі – ТОТ), включаючи будівництво сервісної зони з центром надання адміністративних послуг; напрацювання змін до чинного законодавства в частині скасування окремих дискримінаційних положень щодо мешканців ТОТ; регулювання державної підтримки громадян України, захоплених як заручники внаслідок збройної агресії проти України, позбавлених свободи з політичних мотивів або захоплених як військовополонені у зв'язку із захистом незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України; іноземців та осіб без громадянства, які на момент позбавлення свободи проходили військову службу в Збройних Силах України та інших військових; напрацювання концепції перехідного правосуддя, яка має створити основу для подолання наслідків збройного конфлікту; запуску телеканалу «ДОМ» для окупованих територій, що стане джерелом незаангажованої інформації та сприятиме усуненню впливу російської пропаганди на ТОТ.

На початку березня Постійний Представник Антон Кориневич перебував у відрядженні у м. Нью-Йорк (США), де взяв участь у засіданні Ради Безпеки ООН за формулою Арріа щодо ситуації в АР Крим та м. Севастополь та провів робочу зустріч у Постійному представництві України при ООН, на якій, зокрема обговорено питання співробітництва у питаннях, що стосуються Криму.

10 березня Постійний Представник провів робочу зустріч з головою Представництва Європейського Союзу в Україні Матті Маасікасом.

А вже протягом наступних трьох днів з робочим візитом перебував у Німеччині. З німецькими партнерами обговорили гуманітарну та безпекову ситуацію в тимчасово окупованому Криму, утиски та переслідування українців і кримських татар, зокрема і обшуки та затримання у Бахчисараї 11 березня. Також порушили питання неприпустимості відвідувань тимчасово окупованого Криму представниками окремої німецької політичної сили.

Водночас, 10 березня у м. Таллінн (Естонія) відбувся круглий стіл «Сумнівні перспективи окупованого Криму: процвітання чи занепад», організований Посольством України в Естонії разом з Міжнародним Центром оборони та безпеки (м. Таллінн). Участь у заході взяла заступниця Постійного Представника Таміла Ташева, яка поінформувала про чисельні факти порушення Росією норм міжнародного права в тимчасово окупованому Криму та заходи, які вживаються Україною для відновлення контролю над АР Крим.

У зв'язку з поширенням у світі пандемії коронавірусної інфекції COVID-19 та вжиття заходів із запобігання її поширення, дискусія, яка планувалася у Лондоні на майданчику Chatham House щодо Криму на тему: «Ukraine's Lawfare vs. Russian Warfare», відбулася 16 березня у форматі вебінару. Антон Кориневич разом з Уейн Джордаш QC, керуючим партнером міжнародної правозахисної групи Global Rights Compliance розмірковували над ефективністю законодавчої бази України як засобу притягнення до відповідальності за міжнародні злочини та ролі у цьому процесі Міжнародного кримінального суду, а також розгляд справи щодо проблеми расової дискримінації в Криму у Міжнародному Суді ООН. Також Постійний Представник, як спікер, взяв участь у вебінарі, організованому Українським Форумом при Королівському інституті міжнародних відносин (Chatham House, Великобританія) на тему «Крим: правова війна України проти збройних дій Росії».

13 лютого Президент України **Володимир Зеленський зустрівся з командою Представництва**, на якій обговорили ситуацію з дітьми на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополя; роботу зі звільнення громадян України, яких утримують на непідконтрольних територіях Донбасу, та звільнення незаконно утримуваних наших громадян, у тому числі і кримських татар, у тимчасово окупованому Криму та РФ; збереження та підтримку зв'язків з людьми, які проживають на окупованій території; важливість успішної реалізації інфраструктурних проєктів на адмінмежі з тимчасово окупованим півостровом та забезпеченням якісної роботи режимної та сервісної зон на КПВВ; питання систематичної стратегічної співпраці з Меджлісом кримськотатарського народу та законодавчого врегулювання статусу корінних народів України, зокрема і кримських татар, та захисту їх колективних прав; інформаційне забезпечення тимчасово окупованої території.

У звітному періоді під головуванням Постійного Представника Антона Кориневича та за участю Першої заступниці Постійного Представника Дар'ї

Свиридової відбувалися засідання робочої групи з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Комісії з питань правової реформи. На останньому засіданні, яке пройшло у березні в режимі онлайн, обговорили коментарі та зауваження щодо проєкту концепції перехідного правосуддя, які надійшли, зокрема, від міжнародних партнерів і Офісу Президента України.

У контексті перехідного правосуддя та невідворотності покарання за найтяжчі злочини пройшла дев'ята професійна дискусія JustTalk, на якій судді, адвокати, прокурори та експерти обговорили стандарти кримінального провадження *in absentia* у справах щодо наслідків збройного конфлікту. Перша заступниця Постійного Представника Дар'я Свиридова спільно з іншими експертами брала участь в напрацюванні проблематики та *discussion paper*, а також зазначила, що Представництво використовуватиме напрацювання цього заходу та команди експертів у роботі групи з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Комісії з питань правової реформи при Президентові України.

Протягом лютого відбулося два потужних форуми: «Форум реформ: на шляху до Вільнюса» та Форум «Age of Crimea - Час Криму».

Форум «Age of Crimea» (Час Криму) пройшов 26 лютого 2020 року у Києві та був присвячений Дню кримського спротиву російській окупації. Представництво було одним із ініціаторів проведення цього форуму, спільно з Міністерством культури, молоді та спорту розробили програму, залучили спікерів, відповідали за кілька блоків програми, зокрема за міжнародний блок та блок з «правової війни». Вперше за 6-річну історію проведення форуму на ньому виступив Президент України. Участь у заході взяли лідер кримськотатарського народу Мустафа Джемільєв, Постійний Представник Президента України в АР Крим Антон Кориневич та його заступниці, а також вище керівництво держави, експерти, правозахисники та інші. Учасниками форуму також стали послы або заступники послів Швеції, США, Туреччини, Великобританії, НАТО в Україні (<http://ageofcrimea.com.ua/>).

У цей день Президент України В. Зеленський підписав Указ «Про День спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» №58/2020, який був розроблений командою Представництва Президента України в АР Крим.

09 січня за ініціативи Представництва відбулася зустріч керівництва Представництва з **лідерами кримськотатарського народу**, членами Меджлісу та делегатами Курултаю кримськотатарського народу. Під час зустрічі обговорили питання посилення співпраці, зокрема у питаннях збереження національної ідентичності кримськотатарського народу в умовах тимчасової окупації, винесення питання тимчасової окупації АР Крим та м. Севастополя до міжнародного порядку денного, посилення інформаційної роботи щодо проблематики тимчасової окупації АР Крим та м. Севастополя, напрацювання стратегії повернення АР Крим та м. Севастополя.

Триває співпраця Представництва з комітетами Верховної Ради України.

05 лютого Представництво Президента України в АР Крим ініціювало розгляд перед Комітетом Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва прийняття Верховною Радою України Постанови про звернення до парламентів іноземних держав та парламентських асамблей міжнародних організацій щодо засудження триваючої агресії Російської Федерації проти України. Цього ж дня Постійний Представник та його Перша

заступниця взяли участь у засіданні Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

07 лютого у Комітеті Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності відбулася панельна дискусія «Актуальність повноти імплементації у Кримінальний кодекс України норм міжнародного кримінального і гуманітарного права щодо переслідування за міжнародні злочини». Експерти обговорили можливість запобігання юридичній і фактичній безкарності за вчинення міжнародних злочинів на окупованих українських територіях, проблеми дотримання права потерпілих від таких злочинів на правосуддя, а також положення проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації норм міжнародного кримінального та гуманітарного права» (реєстр. No2689 від 27.12.2019). У засіданні взяв участь Антон Кориневич як один із авторів законопроєкту. Про необхідність вдосконалення національного законодавства говорили також і в Українському кризовому медіа-центрі на пресконференції: «Що таке новий закон про воєнних злочинців і коли його приймуть?», на якій Антон Кориневич наголосив, що на шостому році окупації, збройного конфлікту Україні нарешті треба прийняти закон, який належним чином інкорпорує статті щодо міжнародних злочинів у Кримінальний кодекс України.

11-12 лютого у Херсоні розпочав свою роботу Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин щодо питань Криму та проблем кримчан. Команда Представництва була одними з ініціаторів та організаторів виїзного засідання Комітету, брала участь у розробці програми та підготовці матеріалів засідання, залучення спікерів. Члени комітету та учасники засідання на установчій зустрічі були проінформовані про поточну ситуацію та проблеми кримчан та ВПО з Криму. Також перед народними депутатами виступила представниця ПРООН та Владика Климент, архієпископ Сімферопольський та Кримський ПЦУ. У рамках роботи члени комітету, команда Представництва, очільники профільних міністерств, голова та представники Херсонської обласної державної адміністрації, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування відвідали ЦНАП у Чаплинці та оглянули сервісну та режимну зони на КПВВ «Каланчак» та «Чонгар».

13 березня в онлайн-режимі відбулася зустріч з консультантами Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин та представниками неурядових громадських організацій щодо роботи робочої групи з опрацювання питання скасування Закону України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України», на якій опрацьовувалися питання скасування статусу «нерезидента» для громадян України, що проживають на ТОТ АР Крим та м. Севастополя.

Питання тимчасово окупованих територій розв'язуються Представництвом у тісній взаємодії з органами виконавчої влади.

Протягом звітного періоду заступниці Постійного Представника Дар'я Свиридова та Таміла Ташева брали участь у засіданні Міжвідомчої робочої групи з

вирішення проблемних питань Донецької та Луганської областей, Автономної Республіки Крим та м. Севастополь під головуванням Прем'єр-міністра України Гончарука О. В. та робочих засіданнях щодо діяльності Міжвідомчої комісії з розгляду питань, пов'язаних з визнанням осіб такими, що позбавлені свободи внаслідок збройної агресії проти України, та здійсненням заходів, спрямованих на їх соціальний захист, координатором якої є Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України.

Постійний Представник та його Перша заступниця провели робочу зустріч з командою Офісу Прокурора Міжнародного кримінального суду, яка проводить попереднє вивчення ситуації в Україні. На зустрічі команда Представництва наголосила на важливості якнайшвидшого відкриття повноцінного розслідування ситуації в Україні, важливості такого розслідування для ситуації в Криму, а також висловила свою підтримку ратифікації Україною Римського статуту Міжнародного кримінального суду.

Також Представництвом проведено робочу зустріч з представниками МЗС, Мін ТОТ (зараз Мінреінтеграції), СБ України та Головного управління СБУ в АР Крим, Державної прикордонної служби України щодо міжвідомчої взаємодії з питань візитів іноземців на ТОТ АР Крим. За результатами зустрічі досягнуто домовленості про спільне інформування за ознаками та фактами порушення громадянами іноземних країн порядку перетину кордону України в окупованому Криму та заходи відповідного реагування на такі дії з метою запобігання намаганням окупаційної влади Криму та її російських кураторів добитися міжнародного визнання спроби анексії українського півострова.

Протягом першого кварталу Постійний Представник Антон Кориневич із заступницями Дар'єю Свиридовою та Тамілою Ташевою проводили постійні робочі зустрічі, наради (в березні в режимі онлайн) з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України для обговорення та скоординування зусиль у спільній роботі очолюваних відомств у 2020 році.

Крім того, у звітному періоді під головуванням Антона Кориневича проведено робочу нараду з питань дотримання прав дітей, дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування на ТОТ АР Крим та м. Севастополя. У нараді взяли участь представники Міністерства соціальної політики, Прокуратури АР Крим та інші. Також Антон Кориневич провів зустріч з ректором Одеського державного університету внутрішніх справ В'ячеславом Аброськіним. Сторони обговорили можливість вступу громадян з ТОТ АР Крим та м. Севастополь до правоохоронних вищих навчальних закладів України на пільгових умовах.

В грудні 2019 року Представництво спільно з центром громадянської освіти «Альменда», Центром прав людини ZMINA та Домом Прав Людини «Крим» провели Всеукраїнський конкурс розробок уроків та виховних заходів «Крим: 5 років окупації. Право на Спротив». Захід був спрямований на ствердження в українському освітньому просторі наративу відновлення територіальної цілісності України та сприяння солідарності українського суспільства з кримськими політв'язнями і громадськими активістами, діяльність яких пов'язана із захистом прав людини на окупованих територіях. В лютому 2020 року було визначено переможців конкурсу, а урочиста церемонія нагородження з врученням дипломів та подяк було проведено в режимі онлайн та дистанційно, через запровадження

карантину. Крім того, одній з учасниць конкурсу було вручено окрему відзнаку від Представництва.

Продовжується співпраця Представництва та Херсонської обласної державної адміністрації. У Херсоні Антон Кориневич та його заступниця Таміла Ташева брали участь у селекторних нарадах під головуванням голови Херсонської облдержадміністрації Юрія Гусєва щодо питань тимчасово окупованого Криму, зокрема створення в області житлового містечка для мешканців АР Крим та внутрішньо переміщених осіб; надання освітніх послуг мешканцям АР Крим та внутрішньо переміщеним особам; застосування телемедицини технологій у процесі надання медичних послуг мешканцям АР Крим та внутрішньо переміщеним особам; проблемні питання розвитку Каланчацького району та шляхи їх вирішення.

23 січня Антон Кориневич взяв участь у робочій нараді щодо обговорення змін до Порядку перетину адмінмежі з тимчасово окупованим Кримом, яка відбулася за ініціативи Херсонського прикордонного загону Південного регіонального управління ДПСУ.

До того ж, 05, 11 та 31 березня фахівці Представництва разом з представниками Мінреінтеграції, УГСПЛ та ГО «КримСОС» здійснили моніторингові візити на КПВВ «Чонгар», «Чаплинка», «Каланчак», де ознайомилися з умовами перетину адміністративної межі з ТОТ АР Крим та забезпечення санітарних умов на КПВВ. За підсумками моніторингу підготовлено комплексний звіт та рекомендації щодо вдосконалення роботи КПВВ, які надіслано Віцепрем'єр-міністру України – Міністру з питань реінтеграції ТОТ Резнікову О. Ю., Міністру інфраструктури України Крикльову В. А., голові Херсонської ОДА Гусєву Ю. В.

На початку березня у Херсонській області пройшли Кримські дні. 03 березня Постійний Представник Антон Кориневич разом з головою Херсонської обласної державної адміністрації Юрієм Гусєвим здійснили робочу поїздку до Генічеського району з нагоди 6-ї річниці тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, зокрема урочистого підняття державного прапора України та спілкування з громадянами, які перетинають КПВВ «Чонгар». Наступного дня в м. Херсоні з нагоди 6-ї річниці окупації Криму проведено круглий стіл. У заході взяли участь колишні політв'язні – Микола Карпюк, Микола Семена, Олексій Сизонович, Едем Бекіров, представники обласної влади, Меджлісу кримськотатарського народу в Херсонській області, Представництва Президента України в АР Крим та м. Севастополь, науковці та громадськість. Обговорено питання Криму, стан інтеграції й соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб в області. У рамках Кримських днів також було проведено тематичну виставку малюнків на КПВВ «Чонгар» та показ фільму «Додому» для студентів херсонських вишів.

У рамках взаємодії команда Представництва брала участь у публічних заходах з кримської тематики:

✓ 29 січня у м. Київ в приміщенні «Укрінформу» за участю Постійного Представника Президента України в АР Крим Антона Кориневича, прокурора АР Крим Ігоря Поночовного, координаторки Офісу з розробки гуманітарної політики Олександри Дворецької, адвоката Української Гельсінської спілки з прав людини Максима Тимочка, юриста Регіонального центру з прав людини Віталія Набухотного проведено **презентацію дослідження щодо порушень норм міжнародного гуманітарного права представниками Збройних Сил Російської**

Федерації в ході активної фази окупації Кримського півострову в лютому-березні 2014 року;

✓ в Українському кризовому медіа-центрі заступник Постійного Представника Таміла Ташева взяла участь у круглому столі на тему: «Крим: 6 років потому. Шляхи та механізми деокупації півострова»;

✓ у презентації Другої частини звіту «Енциклопедія репресій в Криму з моменту окупації Росією», яку організували ГО «Крим SOS» та Український кризовий медіа-центр, взяли участь заступниці Постійного Представника Дар'я Свиридова та Таміла Ташева;

✓ 18 лютого Постійний Представник Президента України в АР Крим Антон Кориневич та його заступниці Дар'я Свиридова та Таміла Ташева провели неформальну зустріч з журналістами, на якій обговорили бачення стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованого Криму та практичні напрацювання із захисту прав кримчан, поточну діяльність Представництва та подальші плани роботи, торкнулися проблемних питань, які турбують громадськість.

2. Інформаційно-комунікаційна діяльність Представництва

2.1. Щоденний моніторинг та аналіз соціально-економічних і політичних процесів, які відбуваються на ТОТ АР Крим, діяльності органів державної влади України з питань деокупації та реінтеграції Криму, міжнародної ситуації навколо тимчасово окупованого півострова

Представництвом постійно проводиться моніторинг та аналіз соціально-економічних і політичних процесів, які відбуваються на ТОТ АР Крим, діяльності органів державної влади України з питань деокупації та реінтеграції Криму, міжнародної ситуації навколо тимчасово окупованого півострова. Основою такого моніторингу є веб-сайти державних органів влади в Україні, загальнодержавні та регіональні ЗМІ України, а також ЗМІ, які діють на окупованій території та в РФ (в електронному вигляді), інші веб-сайти.

За результатами проведеної роботи, з електронних інформаційних ресурсів у січні-березні 2020 року опрацьовано та відібрано 754 матеріали з кримської тематики, що увійшли до 62 інформаційних щоденних оглядів до Офісу Президента України та стали основою для підготовки аналітично-інформаційних матеріалів, листів з реагуванням на відповідну ситуацію, виступів та коментарів у ЗМІ.

2.2. Інформування громадськості про здійснення Президентом України та Представництвом повноважень з питань ТОТ АР Крим

Пріоритетні напрями державної політики у сфері деокупації та реінтеграції Кримського півострова, питання забезпечення додержання конституційних прав і свобод громадян України, які проживають на ТОТ та які переселилися з неї, висвітлюються Представництвом на офіційному сайті Представництва та в соціальних мережах «Фейсбук», «Твіттер» та телеграм-каналі Представництва.

Загальна відвідуваність інтернет-ресурсів Представництва має постійний позитивний приріст. Так, станом на 01.04.2020 загальна кількість переглядів сайту склала більш як 1 млн, у I кварталі 2020 року дописи на сторінці Представництва у фейсбук переглянуло понад 45 тисяч користувачів, акаунту у твіттері – 20 тисяч, телеграм-канал має 176 підписників.

На інформаційних майданчиках Представництва було розміщено ряд інформаційних кейсів:

1. Про заборону так званого «Пограничного управління ФСБ Росії по Республіці Крим» в'їзду на територію Російської Федерації та тимчасово окупованого Росією Криму до 2054 року українському журналісту Тарасу Ібрагімову. Представництво засудило такі дії окупаційної влади та вчергове наголосило, що будь-які обмеження щодо в'їзду на тимчасово окуповану територію півострова з боку окупаційної влади є незаконними та порушують Статтю 2 Протоколу № 4 до Конвенції про захист прав людини та основних свобод – «Свобода пересування».

2. Щодо незаконних візитів в Крим іноземних громадян, зокрема стосовно ситуації з громадянином Швеції Албана Юзома Нвапа, що виступає під сценічним ім'ям Dr. Alban та деякими іншими іноземцями, які незаконно відвідували тимчасово окуповану територію Криму та планують свій в'їзд на підконтрольну територію України.

3. Про спрощення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію АР Крим дітям з Криму, якими можна буде скористатися з 09 лютого 2020 року після набрання чинності змін до Порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї, затвердженого постановою Кабінет Міністрів України від 4 червня 2015 року № 367.

4. Про політв'язнів, які незаконно утримуються у в'язницях Криму та РФ, та переслідування кримських татар й українців, у тому числі відкриття кримінальних справ.

5. Про неприпустимість постачання води до тимчасово окупованої Російською Федерацією території АР Крим та м. Севастополя до моменту його деокупації.

6. Про ситуацію з коронавірусом в Україні та тимчасово окупованому Криму, заходи уряду України із запобігання поширенню коронавірусної інфекції та як вони вплинуть на кримчан, зокрема призупинення роботи КПВВ на адмінмежі з тимчасово окупованим Кримом.

7. Реагування на указ Президента Росії, який обмежує право на володіння земельними ділянками в тимчасово окупованому Криму громадян України й іноземців та є порушенням норм міжнародного гуманітарного права (3325).

8. Про річницю прийняття Генеральною Асамблеєю ООН резолюції про територіальну цілісність України (3188).

Також:

1. Поінформували адвокатів, які знаходяться на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь, про відтермінування Радою адвокатів України (РАУ) строку сплати такими адвокатами щорічного внеску на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, у випадку неможливості його сплати, до припинення окупації території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь.

2. Розпочали освітню інформаційну кампанію:

- повідомили випускників шкіл тимчасово окупованого Криму про початок реєстрації учасників пробного ЗНО та реєстрації для участі у додатковій сесії ЗНО на сайті Херсонського регіонального центру оцінювання якості освіти;

- інформували дітей з ТОТ АР Крим про старт проєкту «Всеукраїнська школа онлайн»;

- до участі у навчальній сесії Академії Qıymı u Херсоні запрошували кримських татар, які проживають у Херсонській, Миколаївській, Одеській та Запорізькій областях.

3. Роз'яснювали механізми застосування перехідного правосуддя в Україні.

4. Розробили інформаційну пам'ятку Представництва «Що важливо знати кримчанам під час карантину. Відповіді на найпоширеніші запитання».

5. Підготували роз'яснення Представництва щодо набуття чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 17.03.2020 № 530-IX (222.)

6. Запропонували більше дізнатися про окупований Крим, зокрема з аналітичних оглядів «Крим без правил», статті «6 років погроз та арештів: Росія витісняє українців з Криму» та фільму «Додому».

7. У рамках співпраці з Кримським інститутом стратегічних досліджень розмістили на сайті Представництва матеріали «Стан об'єктів культурної спадщини в тимчасово окупованому Криму (2014-2019 рр.)», «Міжнародні механізми захисту культурних цінностей на окупованих територіях» та інтерактивна карта «Пам'ятки археології, які потрапили під будівництво траси Керч – Севастополь».

Найбільше уваги відвідувачів інтернет-ресурсів Представництва привернули статті:

1. Про політв'язнів, які незаконно утримуються у в'язницях Криму та РФ, та переслідування кримських татар й українців, у тому числі відкриття кримінальних справ (загальна кількість переглядів 14, 5 тис.).

2. Про ситуацію з коронавірусом в Україні та тимчасово окупованому Криму, заходи уряду України із запобігання поширенню коронавірусної інфекції та як вони вплинуть на кримчан, зокрема призупинення роботи КПВВ на адмінмежі з тимчасово окупованим Кримом (8,9 тис.).

3. Проведення Форуму «Age of Crimea» (6,4 тис.).

4. Про проведення 11-12 лютого 2020 року на Херсонщині виїзного засідання Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (4,3 тис.).

5. Реагування на указ Президента Росії, який обмежує право на володіння земельними ділянками в тимчасово окупованому Криму громадян України й іноземців та є порушенням норм міжнародного гуманітарного права (3,3 тис.).

6. Про річницю прийняття Генеральною Асамблеєю ООН Резолюції про територіальну цілісність України (3,2 тис.).

7. Про ситуацію, що склалася з телеканалом АТР (2,6 тис.).

8. Про неприпустимість постачання води до тимчасово окупованої Російською Федерацією території АР Крим та м. Севастополя до моменту його деокупації (2,6 тис.);

9. Анонси про проведення 18 березня 2020 року парламентських слухань «Стратегія деокупації та реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь» (2,5 тис.).

Протягом звітнього періоду Постійний Представник та його заступниці взяли участь у програмах:

✓ «Кримський порядок денний 2020» та «Питання національної безпеки» (проект Центру журналістських розслідувань, ефір ТРК Чорноморська), де розповів про напрямки роботи, на яких буде концентруватись Представництво в поточному році, законодавче врегулювання статусу військовополонених та політичних в'язнів, облаштування контрольних пунктів в'їзду-виїзду (КПВВ) на адмінмежі з окупованим Кримом, переформатування міністерств в українському уряді, активізацію санкційної політики, законопроекти щодо питань реінтеграції тимчасово окупованих територій;

✓ «Тема дня» на UA: Суспільне Херсон - розповів про Крим та його деокупацію, захист прав кримчан та ВПО;

✓ на UA: Крим презентував дослідження «Окупація Криму: Без знаків, без імені, ховаючись за спинами цивільних», зокрема про воєнні злочини, вчинені РФ під час активної фази окупації Криму в лютому-березні 2014 року: використання живих щитів, так званих «зелених чоловічків» і віроломства;

✓ в ефірі Голосу Америки, присвяченому засіданню Ради Безпеки ООН за формулою Арріа щодо порушень прав людини в тимчасово окупованому Кримі;

✓ під час перебування у США взяла участь у програмі «Час-Тайм. Як США можуть допомогти Україні повернути Крим?» міжнародного інформаційного мовника США «Голос Америки»;

✓ у ефірі радіо «Новое время» в авторській передачі Євгенія Кисельова «Реальна політика»;

✓ в ефірі радіо Свобода в програмі Віталія Портникова «Крим: 6 років анексії».

Також протягом звітнього періоду Постійний Представник надав коментарі виданню «Укрінформ» про результати зустрічей з німецькими партнерами у Берліні, ІА «Центр журналістських розслідувань» про те, що не дивлячись на указ Президента Росії, громадяни України залишаються власниками землі в Кримі, виданню «Українська правда» про ситуацію з коронавірусом у тимчасово окупованому Кримі.

Керівництво Представництва є частими гостями на радіо Крим. Реалії, в ефірі якого надають коментарі, зокрема: висвітлення на сесіях ПАРЄ питань порушень прав людини РФ в тимчасово окупованому Кримі, ініціатив зі створення міжнародного майданчика для обговорення питань Криму, юридичної нікчемності так званої «угоди про розподіл меж» між ТОТ АР Крим та Севастополем, зупинення роботи кримськотатарської та англійської редакцій UA:TV, тощо.

Матеріали Представництва, розміщені на офіційному сайті, у соціальних мережах «Фейсбук», «Твіттер», «Телеграм», коментарі та заяви керівництва Представництва на офіційних заходах активно використовувалися засобами масової інформації (телеканал «АТР», UA: Крим, ZIK.UA, інтернет-видання «Крим. Реалії», Укрінформ, Радіо Свобода, УНІАН, Інтерфакс Україна, today.ua, Вголос, «Кримська світлиця», ЦЖР, ІРС «Херсон», інші).

Скарг представників ЗМІ на неналежний розгляд Представництвом запитів (відсутність відповіді, неповнота, несвоєчасність надання інформації) протягом вказаного періоду не надходило.

3. Міжнародна ситуація щодо Криму та міжнародні зв'язки Представництва

Протягом I кварталу 2010 року питання Криму залишалося предметом уваги офіційних осіб іноземних держав та представників міжнародних організацій, було одним із ключових складових міжнародних відносин України, використовувалося державою-агресором та окупаційною владою півострову як важливий аспект їх зовнішньої діяльності.

3.1 Рішення та заяви міжнародних організацій, іноземних урядових відомств та їх посадових осіб

Представники дипломатичних відомств іноземних країн, міжнародні організації ООН, ОБСЄ, Рада Європи, ЮНЕСКО, ЄС визнають порушення міжнародного права з боку Російської Федерації, використовуючи політико – дипломатичний інструментарій з протидії спробам анексії Криму РФ та у своїх рішеннях, заявах продовжують дотримуватися політики невизнання незаконної спроби анексії АР Крим та м. Севастополь, демонструючи непохитну підтримку суверенітету, територіальної цілісності, єдності та незалежності України у межах її міжнародно-визнаних кордонів, про що свідчать рішення та резолюції представницьких та детективних органів вищезазначених організацій, які були прийняті протягом звітного періоду, а саме: .

Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ) прийняла резолюцію щодо моніторингу виконання деякими країнами-членів організації своїх зобов'язань, у якій містяться положення з вимогою до Росії виконувати Мінські угоди, а також повернути Крим Україні.

Державний департамент США опублікував доповідь про права людини за 2019 рік, в якій наголошується, що Росія продовжує порушувати права людини в окупованому Криму.

Постійна Рада ОБСЄ ухвалила рішення щодо продовження мандату Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні (СММ) на наступний 12-місячний період, до 31 березня 2021 року. З метою посилення моніторингових можливостей місії держави – учасниці ОБСЄ навіть у поточних складних умовах погодилися на суттєве збільшення бюджету СММ. Увагу Постійної ради ОБСЄ було зосереджено на необхідності забезпечення імплементації домовленостей, досягнутих під час Паризького саміту в Нормандському форматі, зокрема, щодо посилення спроможностей СММ використовувати усі можливості її мандата від 21 березня 2014 року і мати безпечний і надійний доступ до всієї території України з метою повного виконання своїх повноважень відповідно до принципів ОБСЄ і норм міжнародного права.

Питання ігнорування Росією вимог міжнародного співтовариства і невиконання резолюцій ООН щодо Криму, а також рішення Міжнародного суду ООН і закликів інших міжнародних організацій обговорювалося на засіданні «Формули Арріа» Ради безпеки ООН щодо ситуації з правами людини в окупованому Криму, де основна увагу привернуто до гуманітарної кризи в окупованому Криму.

Комітет із закордонних справ Палати представників Конгресу США підтримав законопроект «Про підтримку релігійної свободи в Україні». Документ має на меті протистояти порушенням Росією релігійних свобод на окупованих територіях України на Донбасі та в Криму. У разі схвалення, закон вимагатиме від Президента

США враховувати особливо значні порушення релігійних свобод на цих територіях при ухваленні рішень щодо визначення Росії країною, яка викликає особливе занепокоєння.

Міжнародна спільнота своїми заявами продовжує стало демонструвати свою підтримку та солідарність з Україною у протидії російській агресії та боротьбі із захисту незалежності та територіальної цілісності нашої держави, зокрема висловлює занепокоєння щодо зростанням мілітаризації Росією тимчасово окупованого кримського півострова та вимагає від РФ виконання зобов'язань, відповідно до Мінських угод, виведення своїх військ з України, зупинення політичної, фінансової, військової підтримки бойовиків на Донбасі, звільнення всіх політичних в'язнів, утримуваних у в'язницях Росії і окупованому Криму та забезпечення доступу міжнародних спостерігачів від ОБСЄ і ООН на територію незаконно анексованого Криму, зокрема такі заяви виголошено:

- в рамках засідання Генеральної Асамблеї ООН під час розгляду питання «Ситуація на тимчасово окупованих територіях України» (заяви заступника Постійного представника ЄС в ООН Сільвіо Гонзато, Представника Чеської Республіки в ООН Марі Хатардова, Постійного представника Сполучених Штатів Америки при ООН Келлі Крафт, генерального директора відділу політики МЗС Естонії Лембіт Уйбо, який від імені країн північної Європи і Балтії, заявив щодо підтримки України з боку восьми європейських країн (Естонія, Латвія, Литва, Фінляндія, Швеція, Данія, Норвегія та Ісландія);

- під час засідання Ради безпеки ООН у Нью-Йорку (заява в.о. заступника Постійного представника США в ООН Шеріт Норман Шале);

- за підсумками Ради асоціації Україна-ЄС (заява високого представника ЄС Жозепа Борреля);

- під час засідання Постійної ради ОБСЄ у Відні (заява представника ЄС Жозеп Боррель від імені Європейського Союзу щодо Автономної Республіки Крим та міста Севастополя).

Країни-члени НАТО та Європейського Союзу залишаються одностайними та відданими політиці засудження і невизнання незаконної анексії Криму Росією, постійного і широкомасштабного нарощування російського військового потенціалу на півострові, що є частиною загальної моделі агресивних дій РФ у регіоні, закликаючи Росію поважати міжнародне право і основоположні принципи та відмовитися від дій, які суперечать цим принципам.

Європейський Союз засудив рішення Російської Федерації зарахувати Крим та Севастополь до «прикордонних» територій РФ, де особам, які не є громадянами Росії, заборонено володіти земельними ділянками, що є порушенням міжнародного гуманітарного права, оскільки є ще одним кроком до нав'язування російського громадянства жителям півострова та зможе призвести до свавільного позбавлення людей їхньої власності. Європейський Союз очікує, що Росія зупинить всі порушення міжнародного законодавства на Кримському півострові.

Члени Альянсу НАТО посилюють свою увагу до зон підвищеного ризику і взаємодіють з партнерами в Чорноморському регіоні, використовуючи увесь набір інструментів, який вони мають для співпраці в галузі безпеки. Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг у Брюсселі на брифінгу за підсумками зустрічі з прем'єр-міністром Румунії Людовіком Орбаном заявив, що Чорне море має стратегічну вагу

для НАТО, саме після незаконної спроби анексії Криму Росією у 2014 році, що в свою чергу спонукало Альянс посилити повітряне патрулювання та військово-морську присутність у Чорному морі.

Міжнародні правозахисні організації продовжують засуджувати переслідування і політичні репресії в окупованому Росією Криму та вимагають від Російської Федерації звільнення усіх незаконно ув'язнених

Міжнародна правозахисна організація Human Rights Watch у своїй щорічній доповіді зазначила, що протягом минулого року російська влада в окупованому Криму продовжувала знущатися з кримських татар, переслідуючи десятки людей за сфабрикованими звинуваченнями в тероризмі.

Міжнародна неурядова організація Amnesty International розпочала кампанію солідарності, в рамках якої закликає Росію звільнити Еміра-Усеїна Куку і ще п'ятьох фігурантів «ялтинської справи Хізб ут-Тахрір», термін їх утримання під вартою сягнув 4 років. Міжнародна організація акцентує на важливості привертання уваги всього світу до ситуації, яка склалася в окупованому Росією Криму, а також до судових процесів, на які світові ЗМІ все менше звертають увагу.

З нагоди 6 –ї річниці окупації Криму Росією світове співтовариство у солідарність з Україною демонструє свою відданість суверенітету, політичній незалежності, єдності та територіальній цілісності України в її міжнародно-визнаних кордонах, у тому числі позицію щодо суворого дотримання державами своїх зобов'язань за міжнародним правом, зокрема така позицію виголошено в офіційних заявах Державного секретаря США Майкла Помпео, голови Комітету міністрів Ради Європи, міністра закордонних справ Грузії Давид Залкаліані, МЗС Чехії, посла Великобританії в Україні Мелінди Сіммонс, посольства США в Україні.

З початку 2020 року продовжується політика здійснення санкційного тиску на Росію шляхом розширення, підсилення та продовження персональних, секторальних обмежувальних заходів щодо Росії та її бізнесової і політичної еліти за брутальне порушення міжнародного права.

Скоординованими діями Європейського Союзу, США та Канади ухвалені рішення про розширення санкційного списку фізичних та юридичних осіб, відповідальних за підрив територіальної цілісності України та втручання Росії в кримську політику. До списку включено додатково сім осіб, які причетні до організації так званих «виборів» в окупованих Російською Федерацією АР Крим і м. Севастополі, а також російську транспортну компанію, що надає залізничні послуги в Криму та її керівника.

Президент Сполучених Штатів Америки Дональд Трамп підписав наказ, яким ще на рік продовжив санкції проти РФ через незаконну спробу анексії Криму. У наказі зазначається, що вперше подібні заходи були введені у 2014 році і оскільки Росія, та її політика і надалі несуть загрозу національній безпеці та зовнішній політиці США, то антиросійські санкції мають бути продовжені, оголошені в наказі від 6 березня 2014 року 13 660 «Про блокування власності деяких осіб, що негативно впливають на ситуацію в Україні у зв'язку з агресією Росії проти України. Відповідний наказ був розширений наказом 13 661 від 16 березня 2014 року та доповнений наказом від 19 грудня 13 662.

3.2 Рішення та заяви органів влади України на міжнародній арені

Українська сторона продовжує співпрацю з міжнародними партнерами, систематично використовуються майданчики міжнародних організацій для виголошення заяв на засіданнях відповідних робочих органів та тематичних заходах з метою привернення уваги міжнародної спільноти до проблематики російської агресії проти України, зміцнення міжнародної підтримки України в питаннях деокупації Криму, а також відстеження тенденції в позиції російської сторони щодо окремих питань, пов'язаних із півостровом.

Захист прав людини в окупованих Росією Автономній Республіці Крим та місті Севастополі та консолідація міжнародних зусиль для упередження порушень з боку окупаційної російської влади залишається одним з важливих пріоритетів роботи Міністерства закордонних справ України.

На засіданнях робочих органів та на тематичних заходах ОБСЄ, ГА ООН, Ради безпеки ООН виголошено ряд заяв офіційних посадових осіб, делегацій України, у томі числі і під час двосторонніх офіційних зустрічей та перемовин посадовців органів влади України з міжнародними партнерами обговорювалися питання, в яких постійно привертається увага до проблематики російської агресії проти України, що дозволяє підтримувати належну увагу міжнародної спільноти та зміцнювати міжнародну підтримку України в питанні відновлення суверенітету і територіальної цілісності в міжнародно визнаних кордонах, зокрема :

- необхідність притягнення РФ до відповідальності за порушення міжнародного права (*заява України під час відкритих дебатів Ради безпеки ООН про дотримання Статуту ООН як основи для підтримання міжнародного миру та безпеки*);

- політичні, безпекові, гуманітарні, економічні, соціальні, культурні аспекти проблем на непідконтрольних територіях Донбасу та у Криму (*заява України на пленарному засіданні Генеральної асамблеї ООН*);

- порушення прав людини та основних свобод окупаційною адміністрацією в Криму, зокрема переслідування та тиск з боку окупаційної влади на кримських татар та українців, продовження використання Росією окупованого півострову як плацдарму для триваючої мілітаризації Чорного та Азовського морів та необхідності забезпечення прямого доступу ММ ОБСЄ до окупованого півострову (*заява України під час засідань Постійної ради ОБСЄ*);

- необхідність використання усіх механізмів, можливостей, повноважень і ресурсів та належного реагування на всі кричущі факти порушення прав громадян України, які незаконно ув'язнені в тимчасово окупованому Криму. (*звернення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини до Верховного Комісара ООН з прав людини, Голови ОБСЄ, Комісара Ради Європи з прав людини та представників всіх дипломатичних місій*);

- розвиток політичного діалогу, проведення чергових засідань робочої групи з вивчення хорватського досвіду в питанні реінтеграції окупованих територій та спільної українсько-хорватської Комісії з питань економічного співробітництва, а також реабілітації українських військових в Хорватії (*в рамках 43-ї сесії Ради ООН з прав людини*);

- співробітництво Уряду України зокрема, у контексті роботи Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні, та імплементації резолюцій Генеральної Асамблеї ООН 74/168 «Ситуація з правами людини в Автономній Республіці Крим

та м.Севастополь, Україна» та РПЛ 41/25 «Співпраця з Україною та технічна допомога їй у галузі прав людини» (з Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини (УВКПЛ));

- важливість подальшої протидії грубим порушенням прав людини окупаційною адміністрацією Криму та роботи з визволення усіх українських заручників, які утримуються в російських в'язницях з політичних мотивів (*міністерська дискусія в рамках Сегменту високого рівня 43-ї сесії Ради ООН з прав людини за участю представників дипломатичного корпусу та міжнародної правозахисної спільноти, глав зовнішньополітичних відомств України, Латвії, Литви та Польщі*);

- припинення грубих порушень прав людини на окупованих Росією територіях України та звільнення незаконно ув'язнених окупаційною владою українців (*під час засідання Ради ООН з прав людини*);

- координація спільних кроків у рамках міжнародних організацій та надання гуманітарної допомоги українському цивільному населенню, постраждалому внаслідок російської агресії, а також підтримці зусиль Уряду України у здійсненні реформ і досягненні Цілей сталого розвитку (*під час зустрічі із Генеральним секретарем ООН Антоніу Гутеррішем*);

- виконання домовленостей, досягнутих за підсумками саміту «Нормандської четвірки» в Парижі 9 грудня 2019 року (*під час зустрічі Міністра МЗС України з постійними представниками низки держав-партнерів України у штаб-квартирі ООН*).

Меджліс кримськотатарського народу як представницько-виконавчий орган Курултаю кримськотатарського народу знаходиться у тісній співпраці з органами державної влади України та дотримуються загальнодержавного курсу в питаннях, пов'язаних з тимчасовою окупацією Автономної Республіки Крим.

З главою представництва ЄС в Україні Матті Маасікасом обговорювалася актуальна інформація про ситуацію в окупованому Криму, становище кримських татар як на півострові, так і на материку, у тому числі можливості надання допомоги від ЄС. За результатами зустрічі М.Маасікасом ініційовано проведення спільної наради за участю усіх послів країн-членів Євросоюзу.

Під час зустрічі лідерів Меджлісу кримськотатарського народу з послом Естонії в Україні Каймо Кууском обговорювалися питання деокупації Криму, нагальні проблеми кримськотатарського народу, можливості європейської спільноти співпрацювати заради повернення Росії в рамки міжнародного права.

Українськими дипломатичними місіями проводиться робота з презентації в Україні та закордоном об'єктивної інформації щодо ситуації на тимчасово окупованій АР Крим та м. Севастополь через організацію та проведення різних міжнародних заходів з обговорення даної проблематики за участю українських та зарубіжних політиків, представників кримськотатарського народу, представників дипломатичних відомств та експертів.

З нагоди 6-ї річниці окупації Криму в Україні в Києві за участю вищого керівництва держави, дипломатів, правозахисників та експертів відбувся Форум "Age of Crimea", присвячений Дню кримського спротиву російській окупації. Представники дипломатичних місій Великої Британії, США, Туреччини, Швеції

вчергове висловили позицію держав щодо незмінності підтримки незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України на міжнародній арені.

Представниками українських діаспор за кордоном організовано флешмоби та акції протесту на підтримку України (у Стамбулі (Туреччина), Торонто (Канада), Канберрі (Австралія), Дубліна (Ірландія), Греції тощо).

Світовий конгрес українців (СКУ) рішуче засудив план «Дванадцять кроків для більшої безпеки в Україні та євроатлантичному регіоні» та закликав світову спільноту посилити антиросійські санкції, а також в контексті оприлюднення останнього звіту правозахисної організації Freedom House закликав підсилити тиск і санкції на Росію до повної деокупації Криму та Донбасу та повного визнання Росією відповідальності за кричущі порушення прав людини на цих незаконно окупованих українських територіях.

Група українських правозахисних організацій, у зв'язку з масовими обшуками і затриманнями ФСБ, які пройшли 11 березня п.р. в будинках кримських татар у Бахчисараї і Бахчисарайському районі АР Крим, закликала міжнародні організації та уряди іноземних держав «посилити секторальні санкції проти Росії за систематичні грубі порушення прав людини в окупованому Криму». Про це йдеться в заяві правозахисників.

Міністерством закордонних справ України проводиться робота з протидії спробам Росії зняти або послабити санкції під приводом поширення коронавірусу, яка намагається на рівні двосторонніх відносин з окремими країнами, а також на базі ООН, просувати відповідний проєкт резолюції на Генасамблеї ООН.

Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй надіслано офіційного листа, де висловлюється принципова позиція щодо неприпустимості скасування санкцій проти держав та осіб, які скоїли злочини та продовжують порушувати Статут ООН і міжнародне право. Україна звернулася до Генерального секретаря ООН та держав-членів Організації із закликом засудити самовільний візит президента РФ Володимира Путіна тимчасово окупованої території АР Крим.

Україна продовжує використовувати міжнародні суди як один з інструментів протидії російській агресії.

Федеральний суд Швейцарії залишив в силі рішення арбітражу в Женеві, який зобов'язав Росію виплатити 80 мільйонів швейцарських франків 12-ти українським компаніям як компенсацію за збитки, завдані їм внаслідок конфіскації їх активів у Криму після спроби незаконної анексії півострова Росією навесні 2014 року.

Європейський суд з прав людини зареєстрував скаргу на затримання Архієпископа Сімферопольського і Кримського Климента (керуючого Кримською єпархією Православної церкви України в Криму) владою РФ на початку березня 2019р.

Апеляційний суд Гааги, зобов'язав Росію виплатити 50 мільярдів доларів колишнім акціонерам ЮКОСа, під час ухвалення рішення спирався в тому числі на так званий «Договір про прийняття Криму до складу РФ». Суд не підтримав позицію Росії і зробив висновок, що після підписання і до ратифікації Договору до Енергетичної хартії країна повинна була або тимчасово застосовувати договір цілком, або зробити спеціальну заяву про відмову від застосування.

Арбітражний Трибунал, сформований відповідно до Конвенції ООН з морського права ("UNCLOS"), виніс рішення у справі України проти Російської Федерації.

Трибунал відхилив позицію Росії про відсутність юрисдикції у справі України і встановив, що він розгляне важливі аспекти вимог України, в тому числі пов'язані з порушеннями Росією UNCLOS в Керченській протоці та Азовському морі.

Ухвалюючи рішення про те, що справа України перейде до розгляду по суті, Трибунал дійшов висновку, що він не має юрисдикції щодо частини вимог, які стосуються прав України як прибережної держави у водах поблизу Криму, оскільки не має юрисдикції вирішувати питання суверенітету над півостровом. У той же час, рішення Трибуналу підтверджує наявний міжнародний консенсус щодо невизнання незаконної анексії Криму Російською Федерацією і не підтримує вимогу Росії щодо суверенітету.

У зв'язку з пандемією COVID-19 в Амстердамі перенесли засідання суду у справі про «Скіфське золото». Подальша доля кримської колекції «Скіфського золота» вирішиться не раніше майбутнього літа. Про нову дату стане відомо на початку липня п.р.

Міжнародний арбітраж Постійної палати третейського суду в Гаазі, відмовився виносити рішення щодо «суверенітету» Криму в розгляді справи між Україною і Росією, через те, що арбітраж не наділений юрисдикцією щодо розгляду по суті в тій частині, де «в обов'язковому порядку потрібне рішення по суверенітету однієї зі сторін над Кримом». Арбітраж запропонує Україні надати до 20 листопада п.р. відредаговану версію своїх вимог. Потім РФ зможе підготувати відповідь до 20 серпня 2021 року

4. Моніторинг внутрішньо переміщеного населення з ТОТ України в Криму

За результатами постійного моніторингу, який проводиться Представництвом на основі *даних Міністерства соціальної політики України*, кількість облікованих внутрішньо переміщених осіб з АР Крим та м. Севастополь складає 44773, в т. ч. працездатних осіб – 31000, дітей – 8681, пенсіонерів та осіб з інвалідністю – 5092.

Найбільша кількість осіб ВПО з АР Крим та м. Севастополь – 42,1% (18861) обліковується в м. Києві та Київській області, 9,6% – у Херсонській (4393), в Одеській (3636) та Львівській (2668) областях – 8,0 та 6,0% відповідно.

Питання розміщення ВПО та забезпечення їх соціальних потреб до повної деокупації Кримського півострову залишається пріоритетною складовою державної політики України.

За інформацією УДМС України в Херсонській області, з початку окупації АР Крим та м. Севастополь за отриманням адміністративних послуг в області звернулось 143224 кримчан, із них в 1 кварталі 2020 року – 7913 осіб.

Згідно з чинним законодавством, громадяни України з кримською реєстрацією отримують біометричні паспорти за точно такою ж процедурою, що й жителі інших українських регіонів.

Найчастіше жителі Криму звертаються до відділень міграційної служби в м. Херсоні, а також у відділення УДМС в Новотроїцькому районі, Каланчаку, Чаплинці, а також в місті Генічеськ.

Найбільшою кількістю звернень (67,8%) залишається оформлення, видача або обмін паспорта для виїзду за кордон (97223 звернень, з них 4646 - у січні-березні). Вклеювання до паспорта фотокартки при досягненні громадянином відповідного віку становить 15618 звернень, з них 153 - у січні-березні, видача документа у вигляді ID-картки 22975 звернень, з них 3114 - у січні-березні, оформлення, видачі або обміну паспорта зразка 1994 р. - 3530 звернень.

Випадків невмотивованої відмови кримчанам у видачі українського біометричного закордонного паспорта не зафіксовано.

За інформацією Південного регіонального управління Державної прикордонної служби України: В 1 кварталі 2020 року через адміністративну межу з тимчасово окупованою територією України в Криму пропущено 396813 осіб та 61611 транспортних засобів.

У розрізі трьох КПВВ перетин громадянами адміністративного кордону з ТОТ України в АРК наступний:

- через КПВВ «Чонгар»: в'їхало 85907 громадян України та 137 іноземців; виїхало 86719 громадян України та 132 іноземця.
- через КПВВ «Каланчак»: в'їхало 101297 громадян України та 234 іноземця, виїхало 101784 громадян України та 238 іноземця.
- через КПВВ «Чаплинка»: в'їхало 10091 громадян України та 11 іноземців, виїхало 10253 громадян України та 10 іноземців.

В порівнянні з 1 кварталом 2019 року, спостерігається зменшення пасажиропотоку на 0,4% та транспортних засобів на 1,5%

5. Робота Представництва зі зверненнями громадян

5.1 Звернення за напрямками

Представництвом забезпечено організацію прийому та розгляд звернень громадян, які звертаються на особистий прийом та різними засобами зв'язку: поштою, електронною поштою, через мережу Skype, за телефоном «гарячої лінії». В першому кварталі п.р. всього зареєстровано **695 звернень громадян**, що в 2 рази більше у порівнянні з аналогічним періодом 2019 року (335 звернень).

Найбільше громадяни звертаються до Представництва за допомогою **телефонної «гарячої лінії»**. Так, 566 громадян (**81,4%** від загальної кількості) громадян отримали консультації та правову допомогу, скориставшись «гарячою лінією» Представництва, 103 (14,8%) громадян відправили звернення поштою, через мережу Фейсбук – 4 звернення, 8 - через Skype. На особистий прийом звернулось 26 осіб.

Слід зазначити, що основна категорія громадян, які звертаються до Представництва - переважно мешканці з материкової частини України та внутрішньо переміщені особи (531 особа або 76%). Кількість мешканців з ТОТ АР Крим та м. Севастополь склала 146 осіб або 21%. Також до Представництва зареєстровані звернення від іноземних осіб (8 звернень).

5.2. Проблемні питання

У своїх зверненнях до Представництва громадяни, в тому числі і на особистих прийомах, порушували питання щодо: перетину адміністративної межі через КПВВ (50% від всіх звернень), питання діяльності банківських установ, порушення конституційних прав і свобод людини і громадянина, отримання ВПО у тимчасове використання житлового приміщення або соціального житла, придатного для

проживання за умови оплати зазначеними особами вартості житлово-комунальних послуг, внесення до Єдиного державного демографічного реєстру даних про особу, роз'яснення окремих норм чинного законодавства, тощо.

За звітний період до Представництва надійшло 9 звернень стосовно порушення прав і свобод людини і громадянина від громадян України – жителів тимчасово окупованій території України – Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, які незаконно утримуються у Федеральній казенній установі. В зверненнях повідомляється про численні порушення прав і свобод, передбачених Конституцією України та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 р., здійснення протиправних дій. З порушених питань Представництво звернулось із запитом до компетентних органів. Звернення перебувають на контролі.

У 1 кварталі 2020 року до Представництва надійшло 19 запитів на публічну інформацію відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації». Всі звернення та запити опрацьовано у встановлені законодавством терміни.

6. Діяльність органів окупаційної влади Російської Федерації на тимчасово окупованій території України на ТОТ АР Крим та м. Севастополь

В окупованому Криму продовжують проходити військові навчання, проводиться пропаганда військової служби і призов до лав збройних сил Російської Федерації. Проведені російськими військовими навчання продовжують руйнувати екосистему півострова, що є грубим порушенням міжнародного права. Окупаційною владою приймаються нормативні акти, які прямо або опосередковано впливають на ТОТ АР Крим та м. Севастополь, впливають на демографічну ситуацію, мілітаризацію регіону, ситуацію з захистом прав людини на півострові, а також сфер, які торкаються міжнародного гуманітарного права, а саме;

1. Указ, яким оголошується весняний призов на військову службу у Криму з 1 квітня по 15 липня. Всього планується «відібрати та направити» для проходження військової служби 3,3 тис. осіб. Більшу частину призовників так звана «влада» відправить проходити службу за межі Криму, до військових частин Південного та інших військових округів Росії.

2. Указ, який зокрема вводить заборону на право власності на землю для «іноземців, осіб без громадянства та іноземних юридичних осіб» майже у всіх районах ТОТ України в АР Крим та міста Севастополя (крім Первомайського, Червоногвардійського та Білогірського районів, в яких немає доступу до Чорного та Азовського морів) через «прикордонний режим» на цих територіях. Введення такого декрету означає, що громадяни, які не відмовились від окупаційного обов'язкового громадянства РФ, втратять право власності на землю на узбережжі півострова, яку вони законно отримали до окупації.

Цей указ також слід розглядати як частину примусових заходів, спрямованих на те, щоб змусити населення окупованих територій відмовитися від свого українського громадянства на користь російського.

3. Законопроект, що доповнює Кримінальний кодекс РФ новою статтею – 207.1 «Публічне поширення завідомо неправдивої інформації про обставини, що несуть загрозу життю та безпеці громадян», який передбачає покарання за «публічне поширення завідомо неправдивої інформації щодо заходів із забезпечення безпеки населення та територій».

Таким чином, будь-які не відповідні офіційній позиції заяви про заходи, вжиті владою РФ з метою запобігання епідемії коронавірусу, можуть бути розглянуті як «неправдиві», що загрожуватиме штрафом до 700 000 рублів або позбавленням волі до 2-х років.

Ця норма містить у собі загрозу порушення свободи висловлювання думки. Зокрема, стаття уможливує переслідування за висвітлення ситуації з заходами, що вживаються представниками країни-окупанта в окупованому Криму.

6.1. Ситуація щодо пандемії COVID-19 в Криму та м. Севастополь.

Офіційні «рішення» з реагування на поширення пандемії COVID-19 окупаційні органи влади Криму стали ухвалювати після 16 березня. Проте набагато раніше вже було ухвалено низку нормативно-правових актів органів РФ, на підставі яких так звана «влада» Криму могла заздалегідь розпочати заходи із запобігання поширення інфекції, викликаній новим коронавірусом (2019-nCoV).

Попри необхідність в умовах поширення інфекції обмеження масових заходів, у Криму після запровадження офіційних обмежень мали місце публічні масові заходи, участь в яких брала значна кількість людей віком за 60 років.

Російська Федерація 30 березня закрила міжнародні кордони, а також адміністративну межу між материковою частиною України та окупованих Кримом. Кримчанам заборонено виїжджати з Криму на територію материкової України через пункти пропуску на адміністративній межі, з «кримською реєстрацією» на територію півострова в'їзд без обмежень. На двотижневу самоізоляцію «влада» відправляє усіх, хто перетинає пункти пропуску з боку українського материка.

Порушників режиму самоізоляції так звані «правоохоронні органи» планують штрафувати від 15 до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

За версією окупаційної влади, на кінець березня, кількість підтверджених випадків зараження коронавірусом становить 20 осіб, більше 2-х тисяч знаходяться під наглядом. Водночас, із запаленням легень госпіталізовано понад 1-у тисячу людей. Лікарі заявляють про брак медичних рукавичок, масок, респіраторів і захисних костюмів, а також прогнозують нестачу апаратів ШВЛ.

Тести на виявлення захворювання на COVID-19 роблять тільки представникам так званої «влади» Криму. Лабораторія, яку так зване «міністерство охорони здоров'я» Криму обладнало в дитячій клінічній лікарні м. Сімферополя, тільки з 7 квітня розпочне тестувати медиків, які контактували з COVID-позитивними особами.

Українські правозахисники і політики заявляють, що окупаційна влада навмисно занижує статистику зараження коронавірусом в Криму, а також попереджають світову спільноту, що РФ спробує використовувати пандемію як привід для скасування міжнародних санкцій через окупацію Криму.

6.2. Щодо незаконного переслідування, обмеження волі, засудження громадян України за політичними, національними, релігійними мотивами на ТОТ України в Криму та м. Севастополь

Так званою «владою» у січні-березні продовжено репресивну діяльність, передусім до представників кримськотатарського народу, які не розділяють її встановленого режиму. Росія через навішування ярликів «терорист» та «екстреміст» продовжує боротися з активістами Криму.

В березні окупаційна влада провела 9 обшуків в будинках кримських татар в Бахчисарай, Джанкої та сусідніх населених пунктах: 6 осіб затримано, 4-м з них обрано запобіжний захід.

Як завжди, обшуки проходили з порушенням міжнародних і російських правових стандартів – не допуск адвокатів і підкидання релігійної літератури в будинку. Силовики затримали і доставили у відділення ФСБ Енвера Мустафаєва (батька громадянського журналіста Сейдамета Мустафаєва), Сейтумера Сейтумерова, Османа Сейтумерова, Амета Сулейманова, Рустема Сейтмететова і Ділявера Ібраїмова.

Київський районний суд Сімферополя обрав запобіжний захід Амету Сулейманову (домашній арешт), Осману Сейтумерову, Сейтумеру Сейтумерову і Рустему Сейтмететову (утримання під вартою) у зв'язку з підозрою в причетності до Хізб ут-Тахрір (ст. 205.5. КК РФ «Організація/участь у діяльності терористичної організації»).

Серед порушень прав людини на ТОТ Криму в 1 кварталі 2020 р., зокрема, відмічаються наступні так звані «рішення судів»:

3 лютого, Київський районний "суд" Сімферополя продовжив термін утримання під вартою фігурантам "справи Хізб ут-Тахрір". Ельдар Кантіміров, Руслан Нагаєв, Руслан Месут і Ленур Халілов залишаться в СІЗО до 5 травня 2020 року.

5 лютого, Київський районний "суд" окупованого Криму продовжив запобіжний захід проукраїнському активісту Олегу Приходько. Він залишиться в СІЗО до 10 квітня 2020 року. На цей раз Олега Приходько звинуватили в ще одному епізоді планування теракту, цього разу в будівлі генерального консульства Росії у Львові. Так званий «суд» Сімферополя зобов'язав «прокуратуру» Криму провести перевірку на підставі заяви Приходько про те, що вибухівка, знайдена у нього під час обшуку, була підкинута.

6 лютого, Південний окружний військовий суд в Ростові-на-Дону продовжив термін утримання під вартою фігурантам другої Бахчисарайської "справи Хізб ут-Тахрір". Марлен Асанов, Сервер Зекір'яєв, Мемет Белялов, Сейран Салієв, Ернес Аметов, Тимур Ібрагімов, Едем Смаїлов і Сервер Мустафаєв залишаться під арештом до 13 травня 2020 року.

3 березня Ялтинський міський «суд» ухвалив помістити Юнуса Машаріпова, обвинуваченого в незаконному виготовленні та зберіганні вибухових речовин (ст. 221.1, 223.1 КК РФ), в психіатричну лікарню.

5 березня Джанкойський районний «суд» засудив Сергія Філатова до 6-ти років позбавлення волі за організацію діяльності громади Свідків Єгови «Сиваш» в Джанкої (ч. 1 ст. 282.2 КК РФ «Організація діяльності екстремістської організації»). Філатов – батько чотирьох дітей, що переїхав до Криму з материкової частини України у зв'язку з хворобою одного з них.

23 березня т. зв. «суд» Криму продовжив до 15 червня 2020 року арешт шести фігурантам сімферопольської «справи Хізб ут-Тахрір». За інформацією активістів, «суд» розглядав клопотання звинувачення по Тофіку Абдулгазієву, Осману Аріфмететову, Білялу Аділову, Фарходу Базарову, Джемілью Гафарову і Рустему Сейтхалілову. Як повідомляється, у зв'язку з тим, що суд закрили на карантин через загрозу поширення коронавірусної інфекції, судові засідання проходило в закритому режимі.

23 березня в Криму т. зв. «слідчий комітет» порушив «кримінальну справу» проти голови Меджлісу кримськотатарського народу Рефата Чубарова. Відносно Чубарова відкрили т. зв. «справу» за статтею російського Кримінального кодексу – «Організація масових заворушень, що супроводжувалися насильством». Йдеться про події 26 лютого 2014 року.

25 березня т. зв. Київський районний «суд» Сімферополя розглянув клопотання слідчого про продовження запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою фігурантам Білогірської групи «справи Хізб ут-Тахрір» Різі Омерову, Енверу Омерову та Айдеру Джаппарову. Засідання проходило в закритому режимі через карантин. «Суд» ухвалив залишити фігурантів даної справи під вартою до 5 травня 2020 року.

Архієпископ Православної церкви України Климент отримав від т. зв. «служби судових приставів» «вимогу» сплатити штраф в розмірі 50 тис. рублів - за «суди», які ухвалили «рішення» про виселення ПЦУ з Кафедрального собору в Сімферополі. Священнослужитель побоюється, що російські силовики можуть забрати церковне майно ПЦУ.

У лютому - березні закінчилися строки покарання 4-х жертв політично-мотивованого переслідування: Олексія Стогнія, Сулеймана Кадирова, Павла Степанченко, Ферата Сайфуллаєва.

Окупаційна влада продовжує залякування кримськотатарських активістів застереженнями «про неприпустимість екстремізму».

22-23 лютого напередодні дня пам'яті, першого муфтія Криму Н. Челебіджихана і Дня опору окупації Криму, такі застереження отримали активіст Заїр Смедя, ветеран кримськотатарського руху Діляра Сейтвелієва та правозахисник Абдурешит Джепаров.

Також, батька і молодшого брата Ескендера Емірвалієва, який раніше був засуджений у справі «26 лютого», викликають в російську прокуратуру в рамках перевірки, спрямованої на протидію екстремізму.

Севастопольський плавець-марафонець Олег Софяник, якого раніше необґрунтовано затримували на адміністративній межі з Кримом, стверджує, що російські спецслужби стежать за ним, і він побоюється насильницького приміщення в психіатричну лікарню Севастополя, куди його викликають на прийом.

26 березня в Нижньогірському районі Криму так звані співробітники правоохоронних органів масово вручали застереження про неприпустимість участі в несанкціонованих акціях у період з 1 по 5 травня 2020 року. Подібні документи були вручені вже десятком кримським татарам, серед яких двоє – активісти «Кримської солідарності», а також три учасники одиночних пікетів в Криму і в Москві. Процедура супроводжувалася веденням відеозйомки «співробітниками поліції». Документ зачитувався працівником «прокуратури».

Адміністрації місць несвободи Криму і РФ не вживають ефективних заходів для боротьби з коронавірусом.

Українські та іноземні неурядові організації висловлюють занепокоєння щодо життя і здоров'я кримчан в місцях несвободи в Криму і РФ. Адміністрації СІЗО і колоній не приймає ефективних протиепідемічних заходів. Є підозри на симптоматику COVID-19 у кількох фігурантів 2-ї бахчисарайської справи «Хізб ут-Тахрір», в тому числі у Сервера Мустафаєва і Ернеса Аметова. Їм не було зроблено

тестування на вірус, вони не отримують необхідного лікування і не були ізольовані від інших ув'язнених.

6.3. Щодо екологічної ситуації на ТОТ України в Криму та м. Севастополь

Запаси води у водосховищах окупованого Криму на 88 млн кубометрів менше показників березня 2019 року. Такі дані наводяться на «сайті» так званого «Кримського управління з гідрометеорології та моніторингу навколишнього середовища». Але так званий «глава» Криму Сергій Аксьонов запевняє, що запасів води у водосховищах, які живлять Сімферополь, вистачить для безперебійного постачання міста протягом найближчих 3,5 місяців, навіть при відсутності опадів, та обмежувати водопостачання міста найближчим часом не будуть, але не виключає перехід до режимного водопостачання.

В Ялтинському гірничо-лісовому заповіднику за пару днів вигоріло близько 2,5 гектарів. Крим не готовий до лісових пожеж, - про це заявили в Міністерстві природних ресурсів та екології Росії за підсумками регіональних перевірок. Серед основних недоробок відомство називає неукомплектованість штату наземних і авіаційних сил пожежогасіння, слабку підготовку пожежних по тактиці і техніці гасіння, відсутність договорів на захист лісів з повітря та інше.

У селі Тернівка під Севастополем невідомі вирубили 668 екземплярів червонокнижного ялівцю на території 4 гектари, за попередніми даними завдано збитків більш як на 10 мільйонів руб.

Влада РФ продовжує скидати в море токсичні відходи. Паливо, реактори, хімія, які після себе залишають кораблі, не дають морю жодних шансів на виживання. Ситуацію погіршує видобуток корисних копалин, що вбиває екосистему, та масовий рибний промисел.

7. Діяльність Представництва та інших державних органів влади України щодо ТОТ АР Крим та м. Севастополь

7.1 Протидія Представництва щодо взаємодії окупаційної влади РФ в Криму з іноземними структурами

Окупаційна влада Криму та Російська Федерація, незважаючи на заклики міжнародної спільноти, продовжують порушувати суверенітет та територіальну цілісність України та вживати заходів щодо визнання спроби анексії частини території України на міжнародному рівні.

З метою попередження і припинення можливої шкоди національним інтересам нашої держави Представництвом шляхом систематичного здійснення моніторингу відкритих джерел відпрацьовано та надіслано 13 інформувань відповідним службам і профільним міністерствам щодо здійснення міжнародної діяльності окупаційною владою Криму у громадсько-політичній, соціально-економічній, культурній та інших сферах життєдіяльності тимчасово окупованого півострову, а також незаконних візитів іноземних делегацій чи окремих іноземців до ТОТ АР Крим і м. Севастополь, виїздів представників окупаційної влади Криму закордон.

У відповідь МЗС України, ГУ СБУ в АРК, Прокуратури АР Крим надіслано 6 листів щодо результатів розгляду інформувань Представництва та вжитих заходів відповідного реагування в межах компетенції.

7.2. Щодо морекористування та заходів до закритих морських портів на ТОТ України в Криму

Протягом I кварталу 2020 р. продовжувала відслідковуватися ситуація із затримками проходу українських та іноземних торговельних суден ПС та БО ФСБ РФ у Керченській протоці до українських портів Бердянськ та Маріуполь. Проблема залишається невирішеною.

З одного боку, з метою запобігання раптовому блокуванню РФ судноплавства у напрямку портів України в Азовському морі у випадку ескалації обстановки у Керченській протоці, у превентивних цілях пропонується заздалегідь розробити заходи для можливості переорієнтування вантажних потоків з портів Бердянськ та Маріуполь на інші порти України, а також посилювати патрулювання Військ берегової охорони та нарощувати потенціал Військово-морських сил ЗСУ загалом. З іншого боку, доцільною є планова та поетапна диверсифікація економіки міст Бердянськ та Маріуполь.

Також Представництво зверталось до Міністерства закордонних справ України з проханням вжити превентивні заходи з приводу наступного питання.

Протягом 2015 – 2016 років державою-окупантом було незаконно збудовано та введено в експлуатацію так званий газопровід «Краснодарський край – Крим», який, зокрема, прокладався дном Керченської протоки, південніше так званого «Кримського мосту».

22 січня 2020 року Державна дума РФ ухвалила у першому читанні законопроект № 850841-7 «Про внесення змін до статей 2 та 9 Федерального закону «Про безпеку об'єктів паливно-енергетичного комплексу». Законопроектом уряд РФ наділяється повноваженнями на підставі подання Міністерства енергетики РФ, узгодженого з Федеральною службою безпеки РФ та Федеральною службою військ національної гвардії РФ, визначати окремі об'єкти паливно-енергетичного комплексу, навколо яких встановлюються «зони безпеки», з описом місця розташування кордонів таких «зон».

Обумовленість законопроекту пояснюється необхідністю посилення заходів із забезпечення безпеки та антитерористичної захищеності об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що мають критичні елементи і особливий статус. У пояснювальній записці проекту Федерального закону зазначається, що в першу чергу до таких об'єктів відносяться так званий енергоміст «Російська Федерація – півострів Крим» і так званий газопровід «Краснодарський край – Крим», що пояснюється наявністю в їх структурі критичних елементів, їх лінійністю та проляганням підводною частиною Керченської протоки.

Вкрай імовірно, що такі «зони безпеки» також будуть встановлені і в районах знаходження газових і нафтових родовищ в акваторії Азовського та Чорного морів.

У разі остаточного прийняття та вступу в дію зазначеного проекту Федерального закону, держава-окупант з метою військово-політичного тиску на Україну ще більше посилить незаконні обмеження цивільного торговельного судноплавства в акваторії Керченської протоки й Азовського моря, що, зокрема, може призвести до збільшення рівня блокади українських портів у містах Бердянськ та Маріуполь.

7.3. Щодо ситуації в районах наближених до ТОТ України в Криму

Представництвом систематично відслідковувалася ситуація щодо умов перетину адміністративної межі між Херсонської областю та ТОТ АР Крим.

Представництвом вживалися заходи з інформування жителів ТОТ АРК та м. Севастополя, ВПО з ТОТ АРК та м. Севастополя та інших громадян України щодо тимчасових обмежень роботи КПВВ «Каланчак», «Чаплинка», Чонгар» у зв'язку із запровадженням заходів щодо протидії поширення коронавірусної інфекції COVID-19 відповідно до розпорядження КМУ № 291-р від 14 березня 2020 року.

В умовах тимчасових обмежень роботи КПВВ «Каланчак», «Чаплинка», Чонгар», у зв'язку із запровадженням заходів щодо протидії поширення коронавірусної інфекції COVID-19, адміністративну межу між Херсонською областю та ТОТ АР Крим через КПВВ перетинає значно менша кількість осіб. Значне зменшення трафіку перетинів КПВВ також пов'язане з фактичним припиненням пропуску осіб через адміністративну межу окупаційною ПС ФСБ РФ.

31 березня 2020 р. працівники Представництва разом з представниками сектору Мінреінтеграції у Херсонській області здійснили моніторинг умов перетину адміністративної межі з ТОТ АР Крим та забезпечення санітарних умов на КПВВ «Чонгар», «Чаплинка», «Каланчак».

За підсумками моніторингу підготовлено комплексний звіт та рекомендації щодо вдосконалення роботи КПВВ, які надіслано Віце-прем'єр-міністру України – Міністру з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Резнікову О.Ю., Міністру інфраструктури України Криклію В.А., Голові Херсонської ОДА Гусеву Ю.В.

Серед найбільших проблем, які потребують негайного вирішення, зазначено:

- налагодження належного забезпечення осіб, які несуть службу або чергування на КПВВ, засобами індивідуальної безпеки та дезінфекції (індивідуальними масками, гумовими рукавичками одноразового користування, антисептиками), лікарськими засобами.

- вироблення адекватних дій щодо ізоляції осіб, які потенційно можуть бути носіями коронавірусної інфекції COVID-19. Зокрема, виділення окремих службових приміщень на кожному КПВВ, в яких такі особи зможуть тимчасово знаходитися; забезпечення чергування медиків та машини невідкладної швидкої медичної допомоги безпосередньо на кожному КПВВ.

- визначення центрального органу виконавчої влади, на баланс якого буде передана інфраструктура КПВВ «Каланчак» та «Чонгар».

- забезпечення всіх КПВВ інформаційними матеріалами різного характеру: а) щодо протидії поширенню коронавірусної інфекції; б) щодо особливостей перетину адміністративної межі у зв'язку з наявністю підстав гуманітарного характеру, тощо.

Представництво зверталось до Прем'єр-міністра України Шмигала Д.А та Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Резнікова О.Ю. з проханням вжити заходи щодо належного забезпечення осіб, які несуть службу або чергування на КПВВ, засобами індивідуальної безпеки та дезінфекції, лікарськими засобами і швидкими тестами виявлення інфікування коронавірусом SARS-CoV-2, а також сприяти організації посилення спроможності медичних закладів Херсонської області загалом.

Також Представництво зверталось до Прем'єр-міністра України Шмигала Д.А та Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Резнікова О.Ю. з проханням розглянути питання передачі на баланс визначеного центрального органу виконавчої влади інфраструктури сервісної та режимної зон КПВВ «Каланчак» та «Чонгар».

7.4. Щодо з ситуації з телерадіомовленням на ТОТ України в Криму та у навближених районах Херсонської області

Представництвом системно вивчено ситуацію з телерадіомовленням у південних районах Херсонської області та на ТОТ АР Крим та м. Севастополя.

Супутникове телебачення

З 28 січня 2020 року сигнал українських супутникових телеканалів закодовано. Тобто, українські телеканали завершили своє супутникове мовлення у відкритому доступі.

Окрім інтеграції українського телерадіомовлення до європейського інформаційного простору та його введення в офіційне правове поле, кодування українського супутникового телебачення має на меті комерціалізацію цього сегменту ринку телекомунікаційних послуг, що насамперед в інтересах українських медіа-холдингів та офіційних провайдерів супутникового телебачення.

Загалом, закодовано сигнал 23 телеканалів чотирьох найбільших медіа-груп:

- StarLightMedia: СТБ, ICTV, Новий канал, М1, М2, Оце;
- 1+1 media: 1+1, 2+2, ТЕТ, ПлюсПлюс, УНІАН ТБ, Бігуді;
- Inter Media Group: Інтер, НТН, К1, К2, Мега, Піксель, Zoom, Enter-фільм;
- Медіа група Україна: Україна, НЛЮ TV, Індіго TV.

У відкритому доступі залишилася низка державних, регіональних, соціальних телеканалів (таких близько 40 по Україні, 5 з яких розраховано на аудиторію Півдня України).

Жителям ТОТ АРК та м. Севастополя з метою продовження користування українським супутниковим телебаченням, необхідно офіційно підключитися до DTH-платформи Viasat або XtraTV.

Для цього потрібно придбати супутниковий приймач однієї з наявних DTH-платформ. Після придбання тюнера його необхідно активізувати на материковій частині України, шляхом здійснення телефонного дзвінка та введення індивідуального коду свого тюнера у телефонному режимі (активізацію можливо зробити виключно на підконтрольній території України – на ТОТ послуги з технічного обслуговування, зокрема, активації обладнання, не здійснюються).

За користування супутниковим телебаченням доведеться регулярно платити абонентську плату.

Для жителів ТОТ АРК та м. Севастополя доцільним буде сплатити вартість пакету послуг відразу за рік на материковій частині України, оскільки з території тимчасового окупованого Криму це буде неможливо зробити дистанційно.

Також важливою технічною умовою користування українського супутникового телебачення є наявність саме трьохголовчатої супутникової антени, змонтованої головками у напрямку Заходу (на відповідні 4 супутники, через які здійснюється передача сигналу).

Якщо не реалізувати вищенаведені кроки, дивитися надалі українські телеканали у супутниковому форматі на ТОТ АРК та м. Севастополя буде неможливо. Російські провайдери супутникового телебачення навряд чи транслюватимуть українські телеканали.

Виходячи з наведеного, за доцільні вбачаються наступні кроки:

- офіційно звернутися до компаній Viasat та XtraTV з пропозицією розроблення ними спеціальної інструкції для жителів ТОТ АРК і м. Севастополя з

метою її розміщення на офіційних інтернет-ресурсах відповідних компаній та органів влади;

- провести робочу нараду з представниками КМУ, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення України, українських медіа-холдингів та офіційних провайдерів супутникового телебачення щодо політичного, правового і технічного аспекту означеного питання з метою оптимізації процесу кодування українського супутникового телебачення з врахуванням особливостей ситуації на ТОТ (сам процес кодування супутникового телебачення невідворотній, а винятки в ньому малоімовірні та складні з технічної точки зору, зважаючи на низку чинників: уніфікація національних стандартів ринку телекомунікаційних послуг України за європейськими зразками, низький рівень державної регуляції ринку послуг супутникового телебачення, висока зацікавленість медіа-холдингів та офіційних провайдерів супутникового телебачення у процесі).

Аналогове та цифрове телебачення

На виконання рішення Уряду України щодо внесення змін до Плану використання радіочастотного ресурсу України, затвердженого постановою КМУ від 09 червня 2006 року № 815, з 01 вересня 2018 року в Україні, крім територій в зоні проведення Антитерористичної операції (нині – Операція об'єднаних сил) та територій, що межують з Російською Федерацією та тимчасово окупованими територіями, припинено використання технології аналогового телевізійного мовлення.

У Херсонській області припинено трансляцію програм аналогового телебачення на об'єктах Концерну РРТ в Херсоні, Василівці, Великій Олександрівці, Верхньому Рогачику, Нижніх Сірогозах. У Генічеську, Скадовську, Новотроїцькому, Каланчаку, Чаплинці та Лазурному трансляцію телевізійних програм в аналоговому стандарті було продовжено до 31 грудня 2019 року.

На думку фахівців Держспецзв'язку та Концерну РРТ, після повного припинення роботи аналогових передавачів і, відповідно, відсутності в ефірі сигналу українських телеканалів, покращаться умови прийому сигналу від передавачів з ТОТ АР Крим та м. Севастополя, що сприятиме поширенню негативного інформаційного впливу на населення прилеглих до ТОТ АР Крим та м. Севастополя районів Херсонської області (південні райони Херсонської області з радянських часів технічно покривалися телерадіомовленням з РТПС Красноперекопського району Кримського півострова).

Водночас рівень охоплення населення Херсонської області, як й інших областей України, телевізійними каналами в цифровому стандарті на сьогодні достеменно не визначено, й оцінюється фахівцями галузі приблизно на рівні 40-60%.

Крім того, з жовтня 2019 року російська окупаційна влада вживає заходи з переходу трансляції федеральних каналів РФ на ТОТ АР Крим та м. Севастополя на цифрові стандарти.

Адміністрацією Держспецзв'язку підготовлено проект постанови КМУ «Про внесення змін до плану використання радіочастотного ресурсу України», який має продовжити використання аналогового мовлення до 30 червня 2020 року у прикордонних регіонах Донецької, Луганської, Сумської, Харківської,

Чернігівської та Херсонської областей та в населених пунктах Донецької та Луганської областей вздовж лінії розмежування.

Виходячи з вищенаведеного, за доцільне вбачається наступне:

- розширювати мережу цифрового телевізійного мовлення і модернізувати телекомунікаційне обладнання у прилеглих до тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя районах Херсонської області;
- продовжити трансляцію українських національних та регіональних телерадіоканалів в аналоговому стандарті у південних районах Херсонської області та на півночі Кримського півострова після 31 грудня 2019 року;
- активізувати роботу Комісії з питань забезпечення стабільного функціонування системи національного телебачення і радіомовлення з метою вирішення зазначеної проблеми.

Представництво звернулося до КМУ з проханням розглянути можливість підтримки проекту постанови КМУ «Про внесення зміни до плану використання радіочастотного ресурсу України», який має продовжити використання аналогового мовлення до 30 червня 2020 року у прикордонних регіонах Донецької, Луганської, Сумської, Харківської, Чернігівської та Херсонської областей, а також сприяти активізації роботи Комісії з питань забезпечення стабільного функціонування системи національного телебачення і радіомовлення.

Також Представництво звернулося до Прем'єр-міністра України з проханням опрацювати питання забезпечення можливості мовлення телеканалу «UA|TV» на ТОТ АР Крим та м. Севастополя, яке має відбуватися українською та кримськотатарською мовами.

7.5. Щодо підтримки телерадіокомпаній, які функціонували на ТОТ України в Криму і були вимушені переїхати на материкову частину України

На опрацювання звернення ТзОВ «Чорноморська Телерадіокомпанія» Представництво звернулося до Міністерства культури, молоді та спорту України з проханням розглянути можливість надання фінансової підтримки «Чорноморській ТРК» в рамках реалізації Стратегії інформаційної реінтеграції Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1100-р.

7.6. Щодо захисту територіальної цілісності України в інформаційному середовищі

Представництвом систематично здійснюється моніторинг публічної інформації щодо Автономної Республіки Крим та м. Севастополя. За результатами такого моніторингу спостерігаються дедалі частіші випадки порушення законодавства України про тимчасово окуповані території, зокрема позначення на відкритих картографічних ресурсах Автономної Республіки Крим та м. Севастополя територіями Російської Федерації. Існують випадки, коли такі картографічні ресурси використовуються, у тому числі, державними органами України.

На офіційному сайті Центральної виборчої комісії у розділі «Державний реєстр виборців» для візуалізації опису меж виборчих дільниць, одномандатних виборчих округів та територій об'єднаних територіальних громад розміщена відповідна картографічна інформація.

З цією метою використовувався картографічний інтернет ресурс – проект «OpenStreetMap». Його адміністрацією впроваджено політику, згідно з якою дані вказаного інтернет-ресурсу є вільними, відкритими, безкоштовними та формуються

безпосередньо його учасниками з використанням правила «map what's on the ground» (додавання на мапу фактичної ситуації на місцевості).

Як наслідок – на мапі було відображено здійснення фактичного контролю Російською Федерацією над Автономною Республікою Крим та м. Севастополем, що спричинило негативну критику зі сторони громадськості на адресу Центральної виборчої комісії України, за використання таких картографічних матеріалів.

ЦВК України виправила ситуацію шляхом переходу до використання картографічної інформації однієї з національних картографічних компаній – «Візіком», яка надала таку можливість на некомерційній основі.

За доцільне вбачається розробка державного картографічного ресурсу, що дозволить державним органам використовувати картографічні матеріали у відповідності до чинного законодавства.

З огляду це, Представництво звернулося до Міністерства розвитку громад та територій України з проханням опрацювати можливість створення державного картографічного ресурсу, що дозволить державним органам використовувати картографічні матеріали, які будуть відповідати усім вимогам законодавства України, у тому числі, про тимчасово окуповані території.

Також Представництво звернулося до Національного агентства України з питань державної служби з проханням внести зміни на сайті career.gov.ua, а саме – замінити у відповідному розділі сайту формулювання «Республіка Крим» на правильну назву адміністративно-територіальної одиниці у складі України – Автономна Республіка Крим.

7.7. Щодо незаконного переслідування, обмеження волі, засудження громадян України за політичними, національними, релігійними мотивами на ТОТ України в Криму та території РФ

За даними Представництва на території окупованого Криму та території РФ незаконно утримуються близько 90 українських політв'язнів.

За даними Уповноваженого ВРУ з прав людини Людмили Денисової російською окупаційною владою незаконно обмежується воля близько 115 осіб.

Представництво звернулося до Офісу Президента України з проханням розглянути можливість створення при Офісі Президента України платформи з питань звільнення українських політв'язнів.

Довідково: В вересні 2016 року Міністерством закордонних справ України було створено громадську платформу з питань звільнення політв'язнів. До платформи входили Перший заступник Голови Верховної Ради України, Міністр закордонних справ України, спеціальні представники Міністра закордонних справ України з питань звільнення політв'язнів, представники громадських організацій, які працюють у сфері підтримки українців, ув'язнених з політичних мотивів у РФ та на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.

Представництво долучалось до роботи платформи, зокрема брало участь у її засіданнях.

У листопаді 2019 року Представництво звернулося до Міністерства закордонних справ України з проханням проінформувати про плани Міністерства закордонних справ України щодо продовження роботи платформи.

Листом від 16 грудня 2019 року № 411/17-110-1532 Міністерство закордонних справ України проінформувало Представництво про припинення роботи платформи.

7.8. Щодо протидії легітимізації російського окупаційного режиму на ТОТ Автономної Республіки Крим і м. Севастополя та щодо застосування спеціальних обмежувальних заходів (санкцій) до фізичних та юридичних осіб

У зв'язку з тим, що 20 лютого 2020 року була 6-та річниця початку тимчасової окупації та спроби анексії Російською Федерацією Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, Представництво звернулося до Комітету ВР України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва та Комітету ВР України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, місті Севастополі, національних меншин і міжнаціональних відносин з пропозицією розглянути можливість розробки та ухвалення ВР України нової постанови про звернення ВР України до парламентів іноземних держав, парламентських асамблей міжнародних організацій щодо засудження триваючої агресії Російської Федерації проти України.

Представництвом підготовано інформаційно-аналітичні довідки щодо оновлення персонального складу російських окупаційних органів влади так званої «Республіки Крим» та м. Севастополя. Відповідні матеріали надані Міністерству у справах ветеранів, ТОТ та ВПО України з метою ініціювання запровадження Радою національної безпеки і оборони України національних спеціальних обмежувальних заходів (санкцій) щодо відповідних фізичних осіб.

Представництвом проведено роботу з верифікації запровадження національних спеціальних обмежувальних заходів (санкцій) до юридичних осіб за зверненнями Представництва до органів державної влади, до повноважень яких належить подання пропозицій щодо застосування санкцій.

За результатами узагальнення можна зробити висновок, що зі 129 пропозицій Представництва по застосуванню спеціальних обмежувальних заходів (санкцій) до суб'єктів господарювання (юридичних осіб) фактично на даний час санкції застосовано до 37. При цьому зовсім не застосовані санкції за пропозиціями у сферах судноплавства, закладів вищої освіти та торговельних мереж, що здійснюють торгівлю в обхід законодавства. Сферою з найбільшим відсотком фактично застосованих санкцій є авіаперевезення.

Загальний аналіз дозволяє стверджувати, що фактично за всіма напрямками пропозиції Представництва частково враховувались, крім випадків гуманітарної складової (до закладів вищої освіти), торговельних мереж (скоріше за все через лобізм власників) та сфері судноплавства (найімовірніше через те, що збитки, які понесе Україна вищі, ніж збитки, яких зазнає агресор).

В цілому, не дивлячись на низький відсоток врахування пропозицій ($(37/129) * 100 = 29\%$), за напрямками, санкції були застосовані не до загального переліку юридичних осіб, яких пропонувало включити Представництво, а до ключових суб'єктів з нього, що говорить про врахування при запровадженні потенційної оцінки ефективності за результатами застосування.

Також Представництво проінформувало ГУ СБУ в АРК (з дислокацією у м. Херсон) та МЗС України про т.зв. «Календар подій Республіки Крим на 2020 рік» (посилання: <https://travelcrimea.com/i/Calendar2020.pdf?3>). Незважаючи на той факт,

що відповідний календар характеризується як туристичний, при детальному аналізі встановлено, що значна кількість заходів позиціонується російською окупаційною владою в якості міжнародних, які можуть бути використані, зокрема, з метою спроб легітимізації тимчасової окупації та спроби анексії Кримського півострова.

7.9. Щодо забезпечення прав громадян України з ТОТ України в Криму

В лютому 2020 року після робочої зустрічі Постійного Представника Антона Кориневича та ректора Одеського державного університету внутрішніх справ В'ячеслава Аброськіна, враховуючи важливість виховання професійних правоохоронців, які після деокупації АР Крим та м. Севастополя зможуть виконувати завдання та функції правоохоронних органів на тимчасово окупованих адміністративно-територіальних одиницях України, Представництво звернулося до КМУ з проханням розглянути можливість включення Одеського державного університету внутрішніх справ до переліку уповноважених вищих навчальних закладів вступ, до яких можливий через освітні центри «Крим-Україна».

В березні п.р. Представництво звернулося до Прем'єр-міністра України Шмигала Д.А. та Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Резнікова О.Ю. з проханням розглянути можливість оперативного внесення змін до розпорядження КМУ «Про тимчасове припинення роботи контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповану територію Автономної Республіки Крим і м. Севастополя та виїзду з неї, спрямоване на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 14 березня 2020 року № 291-р, які передбачали б, зокрема, визначення виключних випадків, коли громадяни України, незалежно від реєстрації їх місця проживання, мали б змогу безперешкодно перетинати адміністративну межу між Херсонською областю і ТОТ АР Крим в обох напрямках (потреба в отриманні жителями ТОТ АР Крим та м. Севастополя медичної допомоги і лікарських засобів на материковій частині території України, поховання близьких родичів на ТОТ АР Крим та м. Севастополя або на материковій частині території України тощо).

Представництвом Президента спільно з Кабінетом Міністрів України та правозахисними організаціями розробляється телеграм-бот для жителів тимчасово окупованого півострова. За допомогою телеграм-боту можна буде отримати повну інформацію щодо умов перетину КПВВ з ТОТ Криму, отримання мешканцями АР Крим та м. Севастополь доступу до адміністративних, освітніх та інших послуг.

Також Представництво звернулося до Міністерства освіти і науки України з проханням роз'яснити особливості вступної кампанії для жителів ТОТ АР Крим та м. Севастополя, у тому числі через освітні центри «Крим-Україна», в умовах впливу карантинних заходів на перебіг та організацію навчального процесу в Україні.

7.10. Щодо сприяння реалізації прав корінних народів України та взаємодії з Меджлісом кримськотатарського народу

З ініціативи Представництва 9 січня 2020 року відбулась зустріч керівництва Представництва з лідерами кримськотатарського народу, членами Меджлісу, делегатами Курултаю та представниками громадських організацій. За результатами зустрічі було вирішено:

- посилити співпрацю Представництва з Меджлісом кримськотатарського народу, делегатами Курултаю та представниками громадських організацій;

- спільно працювати над питаннями збереження національної ідентичності кримськотатарського народу в умовах тимчасової окупації на протипагу діям окупаційних органів влади, направленим на викорінення національної ідентичності; системно підходити до винесення питання тимчасової окупації АР Крим та м. Севастополя до міжнародного порядку денного; посилити інформаційну роботу щодо проблематики тимчасової окупації АР Крим та м. Севастополя; здійснювати пошук інструментів для реалізації рішень міжнародних органів щодо територіальної цілісності України; напрацьовувати стратегію повернення АР Крим та м. Севастополя;
- провести окрему зустріч та співпрацювати з питань запровадження спеціальних обмежувальних заходів (санкцій) щодо осіб, які протиправно потрапляють та/або здійснюють незаконну діяльність на ТОТ АР Крим та м. Севастополя.

У лютому 2020 року Представництвом підготовлено та подано на розгляд Президента України проект указу «Про деякі питання взаємодії Президента України з Меджлісом кримськотатарського народу». Проектом передбачається запровадження щоквартальних зустрічей Президента України з Меджлісом кримськотатарського народу (за згодою) та за участі Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим, в тому числі задля вироблення пріоритетних напрямів деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території. При цьому було запропоновано визнати такими, що втратили чинність укази Президента України від 18 травня 1999 року № 518 «Про Раду представників кримськотатарського народу»; від 7 квітня 2000 року № 573 «Про Положення про Раду представників кримськотатарського народу»; від 26 серпня 2010 року № 873 «Питання Ради представників кримськотатарського народу»; від 3 квітня 2015 року № 194 «Питання Ради представників кримськотатарського народу». Документ наразі перебуває на розгляді в Офісі Президента.

Також Представництвом направлено звернення до Українського культурного фонду з проханням розглянути можливість підтримки ініціативи громадської організації «Кримська родина» (ГО «Крим аилесі») щодо запровадження освітнього курсу «Кримські татари: Історія. Культура. Мистецтво».

Проект освітнього курсу включає організацію та проведення лекцій провідних українських і кримськотатарських вчених та громадських діячів, мистецьких майстер-класів, видання профільних навчально-методичних програм та навчального посібника, а також створення освітньої платформи у мережі Інтернет, яку зможуть використовувати в тому числі жителі ТОТ АР Крим та м. Севастополя, що матиме вагомe значення для процесу деокупації та реінтеграції Кримського півострова.

7.11. Щодо покращення інституційної взаємодії та оптимізації форм і методів деокупації та реінтеграції ТОТ України в Криму

Представництвом надіслано листа до Ради національної безпеки і оборони України з проханням ініціювати створення робочої групи з метою напрацювання єдиної Державної стратегії реінтеграції та деокупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.

Також Представництвом розроблено інформаційно-аналітичну довідку щодо ключових позицій держави щодо тимчасової окупації та спроби анексії Автономної Республіки Крим та м. Севастополя Російською Федерацією.

Довідку надано органам державної влади, до повноважень яких належить вироблення та реалізація державної політики з питань тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.

7.12. Щодо розробки стратегії міжнародної адвокатури

За результатами попереднього звернення Представництва та на нараді з МЗС досягнуто домовленість щодо початку розробки та подальшого запровадження у співпраці стратегії міжнародної адвокатури захисту національних інтересів України та захисту прав мешканців окупованих територій через окупацію Кримського півострову.

8. Правова робота Представництва

У 1 кварталі 2020 року Представництво проводило правову роботу за низкою напрямів:

8.1. Правова робота з питань захисту прав та законних інтересів громадян України, які проживають на ТОТ АР Крим та переселилися з ТОТ АР Крим і перебувають в інших регіонах України, а також з інших питань, що належать до компетенції Представництва.

З метою внесення в установленому порядку пропозицій щодо підготовки проектів законів та інших нормативно-правових актів, спрямованих на вирішення питань захисту прав та законних інтересів громадян України, які проживають ТОТ АР Крим або переселилися з ТОТ АР Крим і перебувають в інших регіонах України, Представництвом протягом січня – березня 2020 р. проводилась робота із напрацювання пропозицій проектів (внесення змін до) нормативно-правових актів щодо:

- Проекту Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України».

Примітка: Закон визначатиме засади соціального і правового захисту осіб, позбавлених свободи збройними формуваннями, органами влади держав, що чинять збройну агресію проти України, а його дія поширюватиметься на громадян України, захоплених як заручники внаслідок збройної агресії проти України, позбавлених свободи з політичних мотивів або захоплених як військовополонені у зв'язку із захистом незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, а також на іноземців та осіб без громадянства, які на момент позбавлення свободи проходили військову службу в Збройних Силах України.

- Проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження адміністративної процедури державної реєстрації фактів народження та смерті, які відбулися на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя».

Примітка: Законопроектом пропонується внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Сімейного кодексу України з метою звільнення від відповідальності батьків за несвоєчасну реєстрацію народження дитини, яка народилася на тимчасово окупованій території України, а також внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» з метою запровадження без дискримінаційної процедури проведення державної реєстрації актів цивільного стану (народження та смерть особи) яка відбулась на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим.

- Проекту Указу Президента України «Про День спротиву окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополь», з метою відзначення на загальнодержавному рівні пам'ятних подій супротиву кримчанами окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополь та з нагоди відзначення дати проведення мітингу на підтримку територіальної цілісності України 26 лютого 2014 року в м. Сімферополь, організованого Меджлісом кримськотатарського народу за участі кримськотатарської та української громад, вшанування їх мужності та героїзму, підтримки співвітчизників, які проживають на тимчасово окупованих територіях, сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу у суспільстві;

- Проекту Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів іноземних держав та парламентських асамблей міжнародних організацій щодо засудження триваючої агресії Російської Федерації проти України, політичних репресій проти громадян України та звільнення політичних в'язнів - громадян України»;

- Проекту наказу Міністерства у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України «Про утворення міжвідомчої комісії з розгляду питань, пов'язаних з визнанням осіб таким, що були позбавлені свободи внаслідок збройної агресії проти України, та здійсненням заходів, спрямованих на їх соціальний захист». Проект погоджено із пропозиціями;

- Внесення змін, у взаємодії із Міністерством у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, до Порядку здійснення соціального і правового захисту осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України після їх звільнення та до постанови Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 328.

- Проведення Верховною Радою України у березні 2020 року, парламентських слухань приурочених до Дня супротиву Криму російській окупації, з питань деокупації та реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, сприяння додержанню та відновленню порушених внаслідок окупації прав і свобод людини і громадянина та концепції перехідного правосуддя. Проведення парламентських слухань.

Примітка. Проведення парламентських слухань відкладено у зв'язку із запровадженням карантинних заходів.

Представництвом розроблено пропозиції до проекту Державної стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі.

8.2. Правовий аналіз «нормативно-правових актів» окупаційних «органів влади», що діють на території АР Крим, прийнятих у січні - березні 2020 року.

У січні-березні 2020 р. т.зв. «державної ради республіки Крим» прийнято 8 т.зв. «законів».

Окремої уваги потребує Указ Президента Росії від 20.03.2020 № 201 «О внесении изменений в перечень приграничных территорий, на которых иностранные граждане, лица без гражданства и иностранные юридические лица не могут обладать на праве собственности земельными участками, утвержденный Указом Президента Российской Федерации от 9 января 2011 г. № 26» (далі – Указ № 201).

Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим та Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим

наголосили на порушенні цим рішенням положень Женевської конвенції про захист цивільного населення, положень статті 1 Протоколу-1 ЄКПЛ щодо захисту права власності, а саме порушення права мирно володіти своїм майном та ще одним засобом примусу для набуття громадянства країни-агресорами жителями тимчасово окупованої території АР Крим та м. Севастополя та закликали громадян України у випадку незаконної експропріації їх майна окупаційною владою півострова задля документування, розслідування та спільної протидії незаконній політиці окупаційної влади звертатися до прокуратури АР Крим, Представництва Президента України в АР Крим та Регіонального центру прав людини.

Також підписання 20 березня Указу Президента Росії №201 засудило МЗС України, а Європейський Союз заявив, що не визнає Указ № 201 та що даний указ порушує міжнародне гуманітарне право, оскільки є черговим кроком з примусу жителів півострова до прийняття російського громадянства і може привести до безпідставного позбавлення права власності.

9. Організаційно-кадрова робота Представництва

Штатна чисельність Представництва станом на 31 березня 2020 року складає 35 одиниць. Вимоги стосовно дотримання співвідношення у державному органі посад категорій «А» і «Б» до його штатної чисельності не більше ніж 1 до 3, враховані відповідно до Закону України «Про державну службу».

Фактична чисельність працюючих у Представництві на кінець звітного періоду складає 26 осіб, з них: 3 – особи, які займають політичні посади, 21 – державні службовці, 2 – робітники, зайняті обслуговуванням державного органу (водії).

Звітного періоду призначено на посаду 4 осіб: з них на посади категорії «Б» - 2 особи, на посади категорії «В» - 2 особи.

На кінець березня поточного року у Представництві налічується 9 вакантних посад.

Одна особа (головний консультант аналітично-інформаційної служби) з 2018 року перебуває у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

Протягом звітного періоду звільнено у порядку переведення до іншого органу 1 особу та 1 особу переведено на нижчу вакантну посаду за власним бажанням у Представництві.

10. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення Представництва

Протягом звітного періоду службою фінансового та матеріально-технічного забезпечення, в повному обсязі та у визначені законодавством терміни, підготовлено та надано фінансову, бухгалтерську, податкову та іншу звітність на визначені дати.

**В. о. Постійного Представника
Президента України
в Автономній Республіці Крим**

Д. Свиридова